

הא דרב הונא הוה דלי בדוולא כי הוה אתו בתרי לדינא קמיה
אמר להו הכו לי גברא דדלי בתרי קמי ואידן לכו דינא

אלה הדברים

דאס' להון לדבית ישראל
למיכל בישולי גוים
רפתא דאפילא ארמאי

בישראל וכווארא דמשו' ליה ארמאי דתנן אלו דברים של גוים
אסורין ואין איסורן אסור הנאה חלב שהלכו גוי ואין ישראל
רואהו הפת והשקן והשלוקות שלהן / מנהגי מילי אמ' רבי חייא
דאמר קרא אכל תשכרו מאתם וגו' / מה מים שלא נשתנו אף
אוכל שלא נשתנה אלא מעתה חטים ועשן קליות הכי נמי
דאסורין / והתניא החמין והקליות שלהן מותרין אלא כמים מה
מים שלא נשתנו מבריות אף אוכל שלא נשתנה מבריות / לא
מעתה חטים ועשן קמח רכי נמי דאסורין והא תנן הקמחים
והכלות שלהן מותרין / אלא כמים מה מים שלא נשתנו
מבריות על ידי האור אף אוכל שלא נשתנה מבריות על ידי
האור מיד אור כתיב אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא /
אמ' רב שמואל בר רב יצחק אמ' רב כל שהוא נאכל כמות שהוא
חי אין בו משום בישולי גוים / בסורא מתנו וחי כפום בדייתא
מתנו אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב כל שאינו עולה
על שולחן מלכים ללפת כזאת הפת אין בו משום בישולי גוים /
מאי בינייהו איכא בינייהו דגים קטנים בשווידיסא אמר רב
אסי אמר רב דגים קטנים מלוחים אין בהן משום בישולי גוים /
אמ' רב יוחנן אס' צלא גוי סומך עליהן משום עירובי תבשילין /
ואי עבדיהו גוי כסא דהרסנא אסירי פשיטא מהו דתים הרסנא
עיקר קמ' קמחא עיקר / אמר רב ברנא אמר רב גוי שהצית
את האור באגס כל דגים שבאגס אסורין / אמר חנא בר אמי
אמר רבי פדת אמר ר' יוחנן האי גוי דחריך רישא שרי למיכל
מריש אוניה

אלו ישראל שהניחו בשר על גבי גחלים ובא
גוי והחך בו מחו / היכא דאי לא הפך בשר
לא הוה בשיל לא קא מיבעיא לן דודאי אסור דהוה לירי כמאן
ושקליה

קמ שאילתא

דמחיב דבי ישראל לבגווי
עליהון דייני דיינין דינא
דקושטא דכתי' הכו לכם
אנשי חכמי כו' ואסור ליה לדינא למישקל אנרא ומידן דינא
והיכא דשקיל אנרא ודינא דינא דינא לאו דינא / דתנן הנוטל
שכרו לרון דינו בטליס להעיד עדותו בטלה / מנהגי מילי אמר
רב יהודה אמ' רב דאם קרא ראה למרתי אתכם חוקים ומשפטי
כאשר צונו לאלהי / מה אני כהנים אף אתם כהנים / מנין שאם
לא מצאנו ללמוד כהנים שילמוד בשכר / ה' אמת קנדה / יכול
בשם שלמד בשכר כך ילמד בשכר / תלמוד לומר אמת קנה
ואל תמכור

למימר מהו למישקל דין אנר בשילית
ומידן גבי עדים לא תיבעי לך / דהא תנן
דשרי למישקל אנר בשילית / דתנן אם היה זקן מרכיבו על
החמור ונותן לו שכרו כפועל' בטל כי תיבעי לך גבי דין כיון
דהוה ליה יחיד מומחה מיבעי ליה דחוקי נפשית דאפילו אנר
בשילית נמי לא לישקול / או דילמא אנר בשילית מידע יודיע
ושרי / תש' / דקרבא הוה שקיל איכתיא מהאי ואיסתירא
מהאי ודין להו דינא והוינן בה היכי עביד הכי והא כתי' ושחד
לא תקח וכי תימא הני מילי היכא דמצלי דינא הכא כיון
דמתדירין קא שקיל לא מצלי / וכי לא אתי לאעלווי מי שרי /
והא תניא ושחד לא תקח מר' תל' אס' ללמד שלא לחייב את
הזכאי ושלא לזכות את החייב כבר נאמר לא תשה משפט לא
אפילו לזכות את הזכאי ולחייב את החייב אמ' תורה ושחד לא
תקח / הני מילי היכא דשקיל בתורת שוחדא קרבא כרי אגריה
הוה שקיל / ובתורת אגריה מי שרי / והא הנוטל שכרו לרון דינו
בשילית / הני מילי אנר דינא קרבא אנר בשילית הוה שקיל /
ואנר בשילית מי שרי והתניא מכוער הדין שנוטל שכרו לרון
אלא שרינו דין / מאי אילמא אנר דינא דינו דין וזא תניא
הנוטל שכרו לרון דינו בשילית / אלא לאו אנר בשילית וקתני
מכוער הדין / הני מילי בשילית דלא מוכח אכל בשילית דמוכח
שפיר דמי / קרבא תהי בחמרא הוה ושקיל וזא ביומא כיון
דהוה מבשיל ליה אזדא מיניה אגריה דכוליה יומא ואמר להו
הכו לי בשילא פלגא מהאי ופלגא מהאי ואידן לכו דינא / כי

דסקליה מסלא ואותוה אנומרי כי קא מיבעיא לך דאי לא הפיך ביה הוה בשיל בתרתי שקין והשתא קא בשיל ליה כדרא שעתא כיון דמקרב בשוליה ביד גוי אסור אילא ואם תמצא לומר כיון דעיקר בשוליה ביד ישראל שרי הניח גוי והפיך בו ישראל מהו כיון דעיקר בשוליה ביד גוי אסור או דילמא כיון דגמר בשוליה ביד ישראל שפיר דמי' תש' דאמר רב יהודה אמר שמואל ישראל שהניח כשר על גבי נחלים וכו' גוי והפיך בו מותר ואיבעיא להו הניח גוי והפיך בו ישראל מהו אמר רב נחמן בר יצחק קל וחומר גמרו ביד גוי שרי ביד ישראל לא כש ואיתמא נמי אמר רבה בר רב הנה אמר רבי יוחנן ואפרי לה אמר רביר בר רב הנה אמר רבי אמי אמר רבי פדת אמר רבי יוחנן בין שהניח גוי והפיך בו ישראל בין שהניח ישראל והפיך בו גוי אינו אסור אלא עד שתהא התהלתו וגמרו ביד גוי הילכך האי ריפתא אי שגר גוי ואפה ישראל אינומי שגר ישראל ואפרי גוי אינומי שגר גוי ואפה גוי וישראל מתחת בנהלי' מותר'

ואתחנן

קמב שאילתא דמחייבין דבית ישראל לאגמורי כניחון אוריית' דכתיב ושננתם לבניך וגו' ותקינו רבנן לאותוכי מלמדי תינוקות בכל עיר ועיר דאמ' רב יהודה אמר רב זכור אותו האיש לטוב והיושע בן נמלא שמו שאילמלא הוא נשתכחה תורה מישראל שכתלה מי שיש לו אב מלמדו תורה מי שאין לו אב אין מלמדו תורה מאי דרוש ולמדתם אותם את בניכם אתם התקינו שיהו מלמדי תינוקות יושבים בירושלם מאי דרוש כי מציון תצא תורה וגו' ועדיין מי שיש לו אב מעלה ומלמדו ומי שאין לו אב אינו מעלה ומלמדו התקינו שיהו מלמדי תינוקות ויטבין בכל פלך ופלך עד שבה ידוע בן גמלא ותיקן שיהו מלמדי תינוקות ויטבין בכל עיר ועיר אמר רבא מתקנת יהושע בן נמלא ואילך לא ממשינן ינוקא מתא לכתא אלא מבי כנישתא לבי כנישתא ממשינן ואיפסק נהרא לא ממשינן ואי איתא גישראל שפיר דמי אבל גמלא לא דדימנן דנפיל ואמר רבא מקרי דרדקי ושתלא שכחא ואומנא לא צריכי התראה ובסלקינן להו כלא התראה דכל פסדא דלא הדר כמותרין ועומדין רמו אמר רבא כך מקרי דרדקי עשרין וחמש ואי הוה חמשין פלגינן לתריאל מלו לתרי מותבין ריש דוכאנא ובסיעין ליה ממתא ואמר רבא הואי מקרי דרדקי דאיתכח עדיף מינאילא מסלקינן ליה אס כן האיך נמי אמר אבי משכחן עדיף מינא ומסלקין ליהי ולא יחיד דעתיך רב דימי מנהרדעא אמר כש דיהי דעתיך קנאת סופרים תרברח חכמה ואמר רבא רבי מקרי דרדקי חד נמיר וחד גרים דגרי מותבין דגמיר לא מותבין דגרים מותבין שכשתא ממילא נפקא ורב דימי מנהרדעא אמ' דגמיר מותבין דגרי לא מותבין שכשתא דעל קל דכתי' כי ששת חדשים יושב שם יואב וכל ישראל עד הכרית כל זכר באדוכי אתא אל חד אמאי לא קטלה להי לנקבות אל דכתי' תמחה את זכר עמלק אל דוד אנן זכר קרינן אזל בעייה להווא דאקרייה אל היכי אקרייה אל זכר שלף ספסירא למיקטליה אל כתי ארור עושה מלאכת יי דמיה אל שקיה להווא גברא דמסתייה דקאים בארור אמר ליה יואב כתיב ארור מונע חובי מרס וקטליה

ברם צריך למימר אבי האב מי מחייב כן בנו ללמדו תורה אי לא מי אמרינן בניכם אמר רחמנא

בני בניכם לא אמר רחמנא או דילמא בניכם לאפוקי בנותיכם תש' דאיתמר עד היכן חייב אדם ללמד את בנו תורה אמר רב יהודה אמר שמואל כגון וכולן בן דן שלימדו אבי אביו בקרא משנה הלכות וחגרות אלמא אבי אביו נמי מחייב כתיבי ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בניכם ולא בני בניכם אם כן מה תל והודעתם לבניך ולבני בניך לוב לך כל המלמד את בנו תורה כאילו מלמ' את בנו וכן בנו עד סוף כל הדורות הוא דאמר כי האי תנא דתניא ולמדתם אותם את בניכם אין לי לא בניכם בני בניכם מנין תל והודעתם לבניך ולבני בניך אכ מה תל בניכם כמיכל ולא בנותיכם אינומי מישרא דשאלתא הכי אמ' ריש לקיש אין עולם מתקיים אלא כהבל פיהם של תינוקות טל בית רבן אמר ליה רב פפא לאבי כהבל דרין וידך לא אמר ליה אינו דומה הכל שיש בו חט להכל שאין בו חט ואמר ריש לקיש אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבנין בית המקדש אמר ליה רבי שמעון לרבי יהודה נשיא כך מקובלני מאכותי ואמר לה באכותיך כל עיר שאין בה מלמדי תינוקות סוף מחריבין אותה רבינא אמר מחריבין אותה איתמ' ומסיק בדבא מקרי דרדקי דאיתכח עדיף מינא

ברם צריך

למי היכא דאיכא תרי מקרי דרדקי חד גמיר וחד גרים הי מינייהו מותבין דגרים מותבין שכשתא כיון דגרים כהי מרומר ממילא נפקא או דילמא דגמיר מותבין שבשתא דאידיבין תקיפא עד דנפקא תש' דאמר רבא הכי תרי מקרי דרדקי חד גמיר וחד גרים דגרים מותבין שכשתא ממילא נפקא ורב דימי מנהרדעא אמ' דגמיר מותבין שכשתא דעל קל וחלכתא כרב דימי מנהרדעא

ואתחנן

קמב שאילתא

דמחייבין דבית ישראל למיקרי קי' שמע שחרית וערבית וכתוב בשכבך וקמוך בשכבך וזמן שכיבה היינו קש דערבית וקמוך וזמן קימה הינו קש דשחרית וכל מאן דזהיר בקש שחרית וערבית כמא דמקיים לא ימוש ספר התורה הזה בפ' וגו' דאמר רבי יוחנן משום ר' יהושע בן יהושע אפי' קרא קש שחרית וערבית קיים לא ימוש ספר התורה הזה מפני וצריך לכוונה דעתי' בפס' ראשון דתניא שמע ישראל אל הנוי אח עד כאן כוונת הלכ דברי רבי מאיר ואמר רבא הילכתא כרבי מאיר ואסרי לרבוזי' בעיניה ולא חווי' באצבעתיה ולימיעסק בשפתתיר בעינא דקא קרי קש דאמר רב שמואל אמר ר' יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב הקורא קש אל ירמוז בעיניו ואל יורר באצבעותיו ואל יקרוץ בשפתותיו ותניא ר' אלעזר חסמא אוב' הקורא קש וירמוז בעיניו ומו' באצבעותיו וקרוץ בשפתותיו עליו הכתו' אומר ואל אותי קראת יעקב משום דקא משוי ליה ערמי ותניא ודברת כס בס ולא תפלה בלחש דא כס יש לך רשות לדבר ואין לך רשות לדבר בדברים אחרים מאי הוא שיחת חולין דא כס עשם קבע ואל תעשם ערמי וצריך לאנבחי' קליה כי היכי דשמעי' אורניה מאי שמעא שמע כתיב חשמע לאוניך מה שאתה מוצא מפני' ואי קרא בכל לישנא נפיק יי חובתיה דכתיב שמע בכל לשון שאתה שומע וליא מיכע' ליה למינו במילתיר ותני רב עובדיה קמיר דרב ולמדתם שיהא לימודך תס כוי ליתן ריוח בין הדברים עני רבא בתריה כגון בכל לבבך על לבבך בכל לבבכם עשב בשדך ואברתם

ואכרתם מהרה על לבכם • הכנף פתיל • אתכם מארץ • אמר רבי חמא בר חנינא כל הקורא את שמע באותוהיא אפי' נתחייב גזר דינה של גהינם מצננין לו גהינם דכתי' כפרש שדי מלכים כה תשלג בצלמון אל תיקרי בפרס לא בפרש • אתיקרי בצלמון אלא בצלמות •

ברם צריך

למים אילו היכא דקרא ולא השמיע לאזניו מי נפיק ידיהובתיה אילא אודילמא צריך למחרר מיקרא מרישא • אינמי קרא ולא דקדק באותותיה נפק אילא נפק מיפלג פליגו בה רבי יהודה ורבי יוסי דתנן חקורא את שמע ולא השמיע לאזניו רבי יהודה אומר יצא ורבי יוסי אומ' לא יצא קרא ולא דקדק באותותיה רבי יוסי אומר יצא ר' יהודה אומר לא יצא • הילכתא מאי • תש דאמ' רב טובי אמר רבי יאשיה הלכתא כדבריו שניהם להקל וכן הלכתא •

ואתחנן

קבר שאילתא

דמהיבין דבית ישראל למירחמיח לקירשא כריך הוא ככל לבחון דכתיב ואהבת את אלהיך • ותנא רבי אליעזר אומר אם נאמר ככל נפשך למה נאמר ובכל מאדך וכו' • כדאיתא בפרשת קדושים תהיו •

וזהו עקב

קמה שאילתא

דמהיבין דבית ישראל למקבע מזוזה בפתחוהו ש' וכתבתם על מזוזות ביתך וכשעריך • ולא נפיק ידי חובתיה עד דכתי' לה במגילתא דעפיצא וכדיתא מעליה כספר תורה • ומצור להניחיה בתהילת שליש העליון ומצור להניחה בתוך חללו של פתח • ומצור להניחה בטפח הסמוך לרשות הרבים ככתב אגרת לא יצא • כתבה ככ' רפין פסולה תלמודא אחר הדלת לא יצא • בוע שקפא ועיילא כולר • כי עכבר לא יצא • רמייר לפותחיה דשקפא ככר • יצא קבעה מן קרם דלקבעה למלכנה בכבא חק בגורא ואחית בה מזוזה וחדר קבע בכבא לא יצא • מאי טעמא תעשה ולא מן העשוי • אלא קבע למלכנא בכבא וריקן וכחית בה מזוזה • ופתחא שממא פטור • במזוזה היכי דמי שממא פליגנא בה רבי נחומי ורב יוסף חדא אמר דלית לה שקפא • וחדא אמ' דלית לה תקרה וכיפה פליגה דרבי מאיר ורבנן דר' מאיר מחייב במזוזה וחכמים פוטרין ומצה להניחה בשקפא דימין כד עיל • ש' וכתבתם על מזוזות • ואוכר "שומך" י' עלך על יד ימינך • והני מלי פתחא בראה אבל ביתא דאית ליה כבין ואלא ידעין סיפ' גורא כהדין גיסא עיילין אולגין בתר דמחית צינורא דרשא דאמ' ליה ריש גלותא לרב נחמן קבע למזוזה אבל ליה לקבעי להון דשי כרישא • דאמר רב יהודה אמר שמואל במזוזה הליך אחר הכרת ציר • תר בשעריך אחד שערי בתים ואחד שערי עיר • ואחד שערי מדינות ואחד שערי היצור ורפת ולולין וכית התבן ואוצרות ין ואוצרות שמן כולן חייבין במזוזה • אבל בית שערי אכסדרה ומרפסת פטורין שאין עשוין לדירה ובית הבסא ובית כורסקי ובית הטבילה פטורין שאין עשוין לכבוד • ושערי מקדש ולשכות ועזרות פטורין שהן קדש ובתי כנסיות ומדרשו' גמי פטורין דאקריין מקדש • שנאמר והשמות את מקדשכם •

תר המשכיר בית לחבירו משכיר חייב להעמיד לו דלת ולפתוח לו חלוני' ולחוק לו תקרה ולסגור לו קורה שוכר חייב לעשות לו סולם ומעקה ולחטויה גזר ולעשו לו כרז • מזהה על מי על השוכר וכשיצא לא יטלנה • ומעשה בארז כנטלה ויצא וקבר אשתו ושני בנדי' ובניו נוטליה בידיו ויוצא • כפר תורה תפילין ומזוזות שכתבן בין כסור עבד שפחה קטן גוי כותי וישראל משוכר פסולין • ש' וקשרתם וכתבתם כל שיטתו בקשירה ישנו בכתיבה • ושאנו בקשירה אינו בכתיבה • מזוזה שאינה משורטטת פסולה • ותפילין אינן צריכין שירטוט • אילו ואילו נכתבין שלא מן הכתב • מאי טעמא מיגדס גרסינן השוכר בית בחצוה לארץ ככל שלשים יום פטור מן המזוזה • ובארץ ישראל חייב לאלתר • ספר תורה שכלה ותפילין שכלו אין עושין מהן מזוזה • כל המצות בכרך עליהן עובר לעשייתן חוץ מטבילה • מאי טעמא משום דלא חזי גברא • תניא נמי הכי טבל ועלך בעלייתו אומ' כרוך אקבו על הטבילה • וכד עבד מעקה אומר אקבו על המעקה • וכד מחית מזוזה אומר לקבוע מזוזה • ארשכן שלא לרכיכוהקדוש דרא מזהה איתא אנטיטיון ושלח ליה שגר לי מילה שפא כוותיה כתב ליה חד כזוזה ושני לירי' שגר ליה ארשכן אנא שיגרת לך מילה דלית לך שיבי ואת שיגרת לי מילתא דלא שוה חד פולר • שיגר ליה את שיגרת לי מילה דנאמ' בעי למיטר יתה ואנא שיגרת לך מילה דאת דמיך והיא מנטרה לך דכתי' יקרההיא מפנינים וכל חפצך לא ישווה • חפציו וחפצך לא ישווה • מיר כננס טר בכיתו של ארשכן ולא היה לו לא כת אחת ובאו כל הרופאים ולא הועילו לה כיון שנטל ארשכן את המזוזה ושם לה על הפתח מיר ברוח אותה שיה נטל רבינו הקדוש מרגלית לעצמו •

ברם צריך

לבימר פיתחא דאיכא בביתא ולא רגיל למיעל ולמיפק ביה ונפקין ביה תורי' וקניינא מאי מי אמר' שערך אמר רחמנא והאי שער מעליא הוא • אודילמא דומיא דביתך • מה ביתך דרגיל למיפק ביה אף הכא נמי דרגיל למיפק ביה אין ואי לא לא צריך למזוזה • הילכתא מאי • כריך שציה דקבה • כת ועשו להם ציצית ולמרגן רבינו מה עסיקה ש' ציצית אלא חלק הקבה כבוד לישראל מה שלא חלק לכריה ולא לאומה אחרת • ש' לא עשה כן לכל גוי • וכת' כי לי ראני האדם וחי • ישראל רואין אותו בכל שעה בוא ודאר אמר רב'ה ואל מי תדמיון אל הוצא אתם יכולן לצויר דמותי • בים נראתי כאיש בלחמה ש' י' איש בלחמה • נראיתי בסיני ככחור ש' דודי צח ואדום • נראיתי כגולה כוקן שנאמר חזה היות עד רכורסות רמיו ועתיק יומין יתכן וגו' • נראיתי לשלמה כחתן שנאמ' בעטרה שעטרה לו אמו • ורמיניה כי לא יראני האדם וחי • ועוד מלאכים אין רואין אותו אלא הא כיצד כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הג' כן מראה הנ"סב מהוא מראה דמות כבודי' • ובחינן זכוישראל לפרשה הזאת מברכה שבו כן שם שנאמ' ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון כיון ששמע אברהם שמועה זו אף הוא נכשב הרימות ידיו אל יי' אלהי' עליון קונה טבים ואין • אמר רבה אתה אומרת אם כחוש ועד שרוך נעל • חידך שאני נותן לבניך מצות תפילין שנועלת לפני כל המצות • ולענין שאלתא דשאלנא קדמיכון • תש' • דאמ' רבי יצחק בר יוסף אר' יוחנן כל מזוזות של בית ר' כנגד היו עשויות ופתחא דנפיק ר' לבי מדרשא לא הורחבין מזוזה • והא רב הונא הוה ליה פתחא דנפיק לבי מדרשא והורחב בי מזוזה רב הוה רגיל למיפק • למיעל ביה • דאמר רבי יהודה אמ' רב במזוזה הליך אחר פתח הרגיל וכן הלכתא •

מניהן אתו לידי צערא, והלכתא כביסר שלהן קודם לחיי אחרים, תש, מעין שבני העיר מסתפקין הימנו חיהן וחיי אחר' חיהן קודם לחיי אחר', בהבתן ובהמות אחר' בזהבן קודם לבהמות אחרים, כביסתן וכביסת אחרים כביסתן קודם לכביסת אחר', כביסתן וחיי אחרים חיי אחרים קודם לכביסתן, רבי יוסי אומר כביסתן קודם לחיי אחרים, איסיבן יהודה לא על לפרקיה דרבי יוסי אשכחיה דבי שמעאל רבי יוסי אל מאי טעמא לא אתית ולפרקיה דאבא אמר ליה טעמא דאבוך לא ידענא ולפרקיה עילנא, אמר ליה ומי קושיא לך אמר ליה דאמר כביסתן קודם לחיי אחרים, אמר ליה הא מדאורייתא היא דכתיב והיו הער' להם לשבת ומגרשיהם יהיו לבהמתן ולרכושם ולכל חיותם מאי חיותם איילימא חיה במש, והא כתי' לבהמתם, חיות בכלל בהמה, אלא מאי היא כביסה, וקרי ליה רחמנא חיות ושעמא מאי משום דשמואל דאמר עירוביתא דמבא אתית לידי שיעומם, והילכתא כביסה הויא חיותא וחיהן וחיי אחר' חיהן קודמת לחיי אחרים וכן הילכתא.

ראה אנכי

קמח שאילתא דמחביין דבית ישראל למיפרש מהלכא ומדמא, דכתיב כל חלב וכל דם לא תאכלו וגו', כוליה כדאיתא בפרשת אחרי מות,

שופטים

קמח שאילתא דמחביין דכ' ישראל למיפרש דמחביין דבית ישראל למיפרש מהלכא ומדמא, דכתיב כל חלב וכל דם לא תאכלו וגו', כוליה כדאיתא בפרשת אחרי מות,

שופטים ושטרי' תתן לך בכל שעיר ואסיר לדייני לקבולי שוחדא ולא עליוני דבא ולהכי פנים שן לא תטה משפט ולא תכיר פנים ולא תקח שוחד, וכד אתו תרי בעלי דינין ושענין טענתהון ומודעי חד מיניהו והודין ושענין טעניתא אמריו אחרינא וחזי וכו' לקדמא לא לימא מר מסתייר דקא זכי בקדמיתא איחוייבה השתא משום חלישות דעתא דבעל דיניר אלא אכל מילתא דחזי ליה זכותא חייב לזכוי ולאוקומי דינא על קושטא, דכתיב עדק עדק תדרוף, תניא ושוחד לא תקח למה נאמר אם תאמר שלא לזכות את הדין ושלא לחייב את הזכאי, כבר נאמר לא תטה משפט לא אפילו לזכות את הזכאי אסור לקבל שוחד, כדנניא דאמ' רבא מאי טעמא דשוחדא כיון דמקבל מידי מיניה אקרי דעתיה לגביה דהוה ליה כגופיה ואין אדם רואה חובה לעצמו

ברם צריך

למימר שוחד דברים שרי, או דילמא מאי טעמא במונא אסור לקבולי משום דמקריבא דעתיה לגביה כי משחד ליה דברים נביהא מקריבא דעתיה לגביה ואסור, תש, ושוחד לא תקח אין צריך לומר ממין אלא אפילו שוחד דברים מדלא כתיב תקח לא תקח, שמדא הוה קא עבר במעברא אתא הוה נכרא יחב ליה ידא לסוף אמר ליה אית לי דינא אמר ליה פסילנא לך לדינא, וכן הלכתא דאפילו שוחד דברים נבי אסור וכן הלכתא

שופטים ושטרי

ראו למאן

והיה עקב

קמו שאילתא

דאילו בי תלתא דכרכו ריפתא חייבין בזיבון ולומ' נכרך, דכ ואכלת ושבעת וברכת, ואין לי אלא לאחריי לפניו בניין תל ועבדתא את י' אלהים וכד את לחמד וגו' אל תקרי וביך לא וכריך, ואיבעיתא מהכא כבואם העיר כן תמצאון אותו בשרם יעלה ואיבעיתא מהכא חזק לא יאכל העם עד כזאו כי הוא יכרך הזכר אחרינא ואלו הקדושים, וגר שמל ולא שכל ואכל כדתי' ישראל לא מזמנין עליהם ונשים ועבדים וקטנים אע" דחייב' בכרכה ובתפלה ובמזוזה ופטורי מקש ומתפילי הני מילי לאומני נשים בלחודיהו ועבדים בלחודיהו אכל נשים ועבדים אם רצו לזמן אין מזמנין משום פריצותא, ומאן דאכיל לחודיהו אינמי תרין דאכלין אין אומר' בכרך אלא אם הן שלשה ואם הן עשרה אומרים בכרך אלהינו, הרי אמרנו שנים שאכלו מצו' ליתלק, הני מילי בששניהם סופרים אבל סופר ואחד בור סופר בכרך ובז' יוצא,

ברם צריך

למי אילו תלתא דאכלי פיך מברכין ברכת זימן אי לא אינמי אישתל לא ידע אי כריך אי לא כריך ונפק לאורחא ואיכר דלא כריך מברך היכא דאיכר או דילמא חזר למקום שאכל ומברך, תש, דתנן מי שאכל שוחד ולא בריך ב' אומר' יחזור במקומו ויברך וכו' אומ' מברך במקום שנוכר, ומחלוקת בשוכח אבל במזיד אפילו כ' מורים דחזר למקומו ומברך, הנהו תרי תלבידי חד עבד כשונג כב' ואשכח יונה דדרכא וחד עבד במזיד ככה ואכליה אריא, ולענין פירות אין זימן לפירות ואין נוטלין ידים לפירות, ושנים שאכלו מצוה ליתלק וכן הילכתא,

ראה אנכי

קמו שאילתא

דמחביין דבית ישראל לרחומי חד על חכריה שנאמ' כי יהיה כך אנכי מאחד אחיך באחד שעריך, והיכא דב' אוזפיה הוה חייב לאוזפיה דכתי' כי פתח תפתח את ידך לו, וכל שאינו מרחם אין מרחמין עליה מן שמיא ולא מיתבש מורע אברהם שנאמר ולא ירבך כריך מאומה מן החרם, וכתיב ונתן לך רחמים, כל חמרחם כידוע שהוא מורע אברהם וכל שאינו מרחם כידוע שאינו מורע אברהם ולא מיתבש דאפשר ליה דחייב לעשו צדקה לא אפי' עני המתפרנס מן הצדקה יעש' מהן צדקה שבועניתין לא אענך עוד, אמר רב יוסף שוב אין מראין לו סימני עניות, ואילו בני מתא דכרו כהרא ואית מתא אחריית דלית להון מיא מיתבני להון למיתן להון מיא למישתי דכתי' וחי אחיך עמך ואי אמרינן לכן דמי כירא לא מיתבני למינסב מניהון, דתניא עשרה דכרי התנה יחושע וזה אחד מהם מעין היוצא בתהלה מסתפק ממנו כל בני העיר ואי ליכא בהווא למינשי אינון ובני מתא אחריית, חיהון קודמין לחיי אחרים,

ברם צריך

למי' הרי דכרו נהרא בעו לחורי מניהון ובני מתא אחריית בעו למישתי וליכא להלין מיא לא למינשי אינון וחזרי מניהון מאי כביסה שלהן קודם לחיי אחרית או חיי אחר' קודם לכביסתן, מי אמרינן במקום כביסה חיי אחרים קודם, או דילמא כיון דלא מחזירי

קנא שאילתא

דאילו מאן דאית ליה דינא
בהדי חבירה ובשדר שליחא
למיתבעיר כדינא ועגנ

דקנו מיניה דכל דינא דדינת וזכיית ומיחיבת מקבל לי מצי
אמר לירח ההוא דאית דינא בהדיה את לאו בעל דברים דידי
את ולא אתינא לדינא בהדך דכתיב ואל הוקנים אבר וגו'
ואעג דקיימא לן דשליחו של אדם כמותו לאו כל כמיניה
דמחייב לאחריני עד דכתיב להווא שליחא הרשאר עילף
דהוא סמונא / אמ' נהרדעאי לא כתבינן אדרכתא אמטלטלי
אמר רב אשי לאמימר מאי טעמא אמר רבי יוחנן זה שליח לפי
שאניו טלו זה בעל לפי שאניו ברשותו פקדון ודאי ברשותיה
דמריה קאי איכא דאמרי אמ' נהרדעאי לא כתבינן אדרכתא
אמטלטלי דכפריה דמיהו בי שקרא / ואי מעות אינון צריך
לאקנויי ליה אנב קרקע דרב פפא אקני ליה לרב שמואל בר רב
אחא תריסר אלפי זוזי דהוא מסקי בי חזאי אנב אספא דבייתיה
ואמרי נהרדעאי כל אדרכתא דלא כתביה זיל דון וזכי ואפיק
לנפשך לאו אדרכתא הוא / ואמר אביי אי כתיב ביה למחצת
ולשליש ולרביע מינו דמשעת דינא במקצת משתעי דינא
אכוליה / אמ' אמרימ' אס תפש לא מפיקין מיניה רב אשי אמ' כיון
דכתיב כל דמתענת מן הרץ עלי שליחא שווייה / ואיכא דאמרי
סותפא שווייה בעל בניכסי אסתו צריך הרשאה / ואי איכא
פירי בארעא מנו דמשתעי דינא אפירי משתעי אגופא כמי / הני
תרי אחי או תרי שותפי דאית להון דינא בהדי אחרנא ואזל
חד מניהון ודן בהדיה דינא לא מצי חכריה למסתר ליה דינא /
אמר אבבי ראובן שמכר שדרת לשמעון באחריות ואתא בעל
חוב דראובן וטריף ליה משמעון ואזל ראובן ואישתעי דינא
בהדיה לא מצי אמר ליה את לאו בעל דברים דידי את דאמר
ליה ראובן כמפקד חקליה מנביח עלי הדי / איכא דאמרי אפילו
שלא באחריות נמי משום דאמר ליה לא נחא לי דתיהוי ליה
תרעומת עילוי /

ברס צריך

למימר אילו ראובן דארשי בירח בשמעון
ושמעון ארשי בירח בלוי ואתא ראובן
לאיתפרועי מלוי מימצי אמר ליה לאו בעל דברים דידי את אי
לא / מי אמר' כיון דנכסי דלוי משתעבדין לשמעון הווי להו
נככסי דשמעון ונככסי דשמעון משתעבדין לירח לראובן / או
רילמא כיון דעד לא נבנהו שמעון בלוי לא הוו כדשמעון ולא
משתעבדי לראובן / פליגו בה רבי נתן ורבנן / דתניא ר' נתן אומר
מניין לנושה מנה לחבירו וחבירו לחבירו מניין שמוציאין מזה
ונותנין לזה / תל' ונתן לאשר אשם לו הילכתא מאי אס' תיבא
לומר כרבי נתן כחיי שמעון אתי ראובן ומתפרע מלוי ואפילו
ממטלטלי דהא כתיב לירח ואפילו מגלימא דעל כתפיי / בת
שמעון מהו למתי ראובן ואיתפרועי מלוי מי אמרינ' האי ראובן
במקום שמעון קאי וכי היכי דהוא פרע משמעון בחיירא ואפילו
ממטלטלי מלוי נמי אתי בפרע / או דילמ' ממטלטלי דלוי במקום
דשמעון מוקמינן ומיתמי לאו בר איפרועי ממטלטלי הוא / ואעג
דאית ארעא לוי מצי אמר ליה מסקת ביה זוזי פרענא / תש'
דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא יתומין שנבו קרקע בחובת
אביהן בעל חוב גובה אותה מהן ואי לאו וסבירא לן כרבי נתן
דאמר ליה כי היכי דמשתעבד לירח לאביונא הכי בשתעבד לי
לדילי אמאי גובה מהן מדקיימא לן הלכר כרנא דאמר מיכן
והלכא הוא גובה השתא הוא דקטייה ושעמי דגבו קרקעאי
לא לאו דמצי אמר ליה זוזי מסקת ביה זוזי פרענא מכלל
דמטלטלי דלוי לאחר מיתה דשמעון לא בשתעבדי /

שופטים ושופטים

קנא שאילתא

דמחייבין דבית ישראל
לאפרושי דרועא ולועא
וקינתא ומיתין לכהני שב

ונתן לכהן הורוע והלחיים והקיכר / אמר רבא בר רב הונא אר
יחנן אסור לוכל מבחמה קודם שחורמו מתנותיה / ואמר רבי
יעקב אר' יוחנן כאילו אוכל טבלים וזית הילכתא כוותיה /
ברס צריך / למי' כהנת מי שרי למיכל מתנא אי לא / מי
אמר' משפט הכהני כת' ותו כת' ונתן לכהן
הזה ליה מיעוט אחד מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט לא לרבו'
למימר דאפילו כהנת נבי או דילמא יליף כהנים כהנים מאמור
אל הכהנים / מה להלן כהנים ולא כהנת אף כאן משפט כהנים
כהן ולא כהנת / תש' / דכי אתא עולא אמר הכו מתנתא
לכהנתא אלמא כבר עולא כהן ואפילו כהנת / איתנייה רבא
לעולא וכל מנחת כהן כליל דתיה מנחת כהנת נאכלת מנחת
כהן אינא נאכלת / אמר ליה עולא רבי בטונך אהרן ונבני כתיב
בפרשו / רב הונא אכיל בשביל אשתו / רב פפא אכיל בשביל
אשתו / רב אדי בר אבין אכיל בשביל אשתו / והילכתא כוונות
נמי אכלן וכן הילכתא /

פרשת כי תצא

קנב שאילתא

דאסיר להון לדבית ישראל
לאינסובי למכזרא אתת'
בת ישראל / דכתיב לא יכא

מזור בקהל י' / ולא מיבעיא לממזרא דאסיר לבת ישראל אלא
אפילו היכא דעבד ונסב כפיקין מיניה כל בני ובנות דהווי ליה
ממזירי אינון דכתיב גם דור עשירי לא יכא לו כאי לו הלך אחר
זרעו / וכי היכי דממזרא אסיר לירח למינסב בת ישראל אף
ממזרת נמי אסירה לאיתנסוכה לבר ישראל / מאי טעמא לא
יכא ממזר דקרינן ממזר כתיב אמר רחמנא האי ממזר הוא לא
שנא וזכרים ואלא שנא נקבות / ואי עכרת הוויא ממזרתא
ואיתנסוכת לבר ישראל כל בני דהווי לה ממזירי אינון ואעג דתל'
למשפחותם לבית אבותם ואביון ישראל הוא בתרהדידה שייקן
לחו מאי טעמא לא יכא לו כתיב הלך אחר פסולו / ולא מיבעיא
ממזירא דאסיר למינסב בת ישראל אלא אפילו כהן ולוי
דכשירין אינון ולכסוף איפציעו / או אידיכא אסיר להו למינסב
בת ישראל / כתיב לא יכא פצוע דכא וזרות שפכר בקהל י'
ולא מיבעיא פצוע דכא וזרות שפכה דאסיר ליה למינסב בת
ישראל אלא אפילו נסב איתתא וזית ליה כני בכשרותא ולכסוף
הוה או פצוע דכא או זרות שפכה כממזר שווייה דממזר הני
מילי היכא דהוה פצוע דכא וזרות שפכר / כידי אדם אבל כידי
שמים כשר / אמר רבא דוקא פצוע כתיב למימרא דפציעא ביד
אדם הוא ולא כתיב הפצוע למימרא דפצוע ממעי אמו כשר /
והיכא דלית ליה אלא חד ביצא סרים חמה הוא וכשר / דתניא
ומעוך וכתות ונתוק וזרות כולם בביצים דברי רבי יהודה / רבי
אליעזר בן עקב אומר כולן בגיד רבי יוסי אומר ומעוך וכתות
בביצים נתוק וזרות בגיד תנא דבי' ר' שמעון ב' ר' יוחנן ב' כדוקא
אומר כל שאין לו אלא ביצה אחת אינו אלא סרים חמה וכשר /
סרים חמה ס' לא כסרים חמה וכשר / היכי דמי פצוע דכא כדתנן
אי זוח פצוע דכא כל שנפצעו ביצים שלו ואפי' ארת מהן ואפילו
ניקב

ניקבה ואפי' נמוקה וחסרה / כרות שפכה כל שנכרת הגיד שלו וממאי דהאי פצוע דכא שנפצעו ביצים שלו מכדי לא יבא פצוע דכא סתם הוא דכתי' אימא מרישית הוא / אמרי היינו דאמר ליה ההוא מרבנן לרבא ממאי דהאי פצוע דכא שנפצעו ביצים שלו ובאותו במקום הוא דילמא דאיפצע ברישית הוא / אמר לירי' מסתברא הואיל ובכולהו כתיב כהו ודורות וקא מזהר על כניהון דפסולין וחזין פצוע לא קא מוכר שמה דבנייר דפסולין / שם דאיפצע בדוכתא דמוליד / אמ' ליה דילמא חס רחמנ' על זרעיה דלא ליפסול אלא מהכא לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה מר' כרות שפכר במקום דמוליד אף פצוע דכא במקום דמוליד וכר' שפכה נמי אימא מיאניה אמר קרא כר' שפכה מישהוא כרות במקום שפכה / ואי' מחוטמו דמקום שפכה הוא / אמר ליה מי שעל ידי כריתה שופך שלא על ידי כריתה מקלח יצא חוטמו שבין על ידי כריתה ובין שלא על ידי כריתה שופך / אמר ליה אין מרלא כתיב רחמנ' כרות משפוך אלא כרות שפכה שם מי שעל ידי כריתה שופך שלא על ידי כריתה מקלח יצא חוטמו שבין על ידי כריתה ובין שלא על ידי כריתה שופך / הוא / פצוע לא תיבא דאיפצעו ביצים אין אבל נפצע הגיד לא אלא אפי' נפצעו גידי ביצים / דאמר רבא בכולן פצוע בכולן כרות בכולן דך / פצוע בין שנפצעו ביצים בין שנפצע הגיד בין שנפצעו גידי ביצים בין שנפצעו גידי הגיד דך בין שנידך הגיד בין שנדכו גידי הגיד בין שנדכו גידי ביצים

ברם צריך

למימר אלא דאינניקב הגיד והדר נסתם מי שרי ליה למינסב כתי' ישראל אי לא / מי אמר דומיא דממור שווייה דרמנא מה ממזר לית ליה תקנת' אף האי נמי לית ליה תקנתא או דילמא חאי גברא מעיקרא כשר הורח מאי טעמא דהאי ביד אדם הוא דאינניקב והשתא איסתתים ליה וכיון דאיסתתים הדר לכשרותיה או דילמא לא / תש' דתניא ניקב הגיד פסול מפני שהוא שותת נסתם כשר מפני שהוא מוליד וחזו פסול שחזור לכשרותו / זהו למעושי מאי למעושי קרום שעלה מחמת מכה בריאה או מחמת מכה בחושט שאינו קרום / למימר דהיבא דאינניקב והדר איסתתים כשר / במאי איסתת' אמ' אבי אמרה לי אם מיתנין סערתא ומסרטינן ליה מהאי גיסא ומהאי גיסא דאינניקב כפרזלא לא משו' דמיודרף זירף ושייפנא ליה תרבא ומיתנינן לשוטמא נבלא ונקיט ליה להווא ניקבא מתרתין גיסינא ופסקינן ליה לרישיה דשוטמא וסת' הני מילי לקטון אבל לגדול כיון דהייב דעתיה על אישות ופקע לא סתים וכן הלכתא / דברא דישוראל

דרשה בעון נדרים בניסמחים

כי תצא

דאילו מאן דבעי למינסב איתתא מיתבעי לירי' למיכר ומינסב מדותקא דמיזח ולא ליקרי לינסיב מדותקא דאיתתא פסילות אוכלי כדאיתא בפרשת וארא /

כי תצא

דאילו שני אחין דמי' חד מינחן וכרא לית לירי' חייב אחיו ליב' את אשתו /

קנא שאילתא

דכתי' וישבו אחיהם ויגו' ויאי לא ביחא ליה לייבומי חליין לח דכתיב וחלצו נעלו מעל רגליו וגו' /

ברם צריך

למימר אילו מאן דאמר לא חליצא ושקלי בי דינא לכרעיה ואחתיה ואתה יבמח וחלצתיה מי שמה חליצא אי לא / מי אמר וחליצו נעלו אמר דרמנא מדעתו או דילמא חליצו מכל מקום אפי' בעל כורחיה / ואם תמצא לומר על כורחיה לא הויא חליצו מיהו חליצו מוטעת מאי היכי דמי כגון שאמרו לו חליין לה על מנת שתתן לך מאתים וזו אינמי חליין לה ובכך אתה כונסא מאי כיון אמר כיון דמוטעת היא לא חליצו או דילמא כיון דמדעתיה קא עביד אע"ג דמוטעת היא הויא חליצו / ואם תמצא לומר חליצו מוטעת כשירה גט מוטעת מאי / מי אמר לא שנה גט ולא שנה חליצו לרצונו בעצן או דילמ' גט שאני דבעצן לרצונו הלכתא מאי / בריך שמויה דקב' / כך תנו חכמיא במתניתא דילבא מצות חליצו בא הוא ויבמח לפני' כד' שט' וקראו לו / תר וקראו להם ולא שלוחם / ודכרו אליו דברים שמהוננים לו שאם היה הוא ילד והיא זקנה או הווא זקן והיא ילדה אל' כלך אצל שכמתוך ואל תכניס קטטר לתוך ביתך / אמר רב יהודה מצות חליצו קורא וקריא חולצת ורוקקת וקוראה פשיטא דהכי כתי' הא קמל' אם הקרימה ריקה להליצו מה שעשת עשה / אמר אביי כי מקרו ליה ליקריה לא חפצתי לקחתה כדורא זימנא וליקריה לא ליה נמי לא אכר יבמי / רבא אמר כל אסוקי דיכורא לית לן כר' / רב אשי אשכחיה לרב כהנא דהוה קא מצטער לאקריה לר' ויהי איתתא לא אכר יבמי כד זימנא אמר ליה ה' אמר רבא כל אסוקי דיכורא לית לן כר' / אמ' ליה מודה רבא בלא אכר יבמי / אמ' רבא צריכי דייני למיחזי דוקא דיכמח כד נפיק מפומה דכתי' לעיני הזקנים וירקה / אמר רבא אכלה גרגישתא וירקה צריכה שחזור ותרוק / דכתי' וירקה רוק מחמת עצמה ולא רוק מחמת דבר אח' פשיטא הוא ארוך והוא גוצא צריכה שחזור ותרוק הוא גוף והוא ארוך אינה צריכה שחזור ותרוק / תר ויבמה לא חליון ולא תתייבם עד שיהו לה שלשה חדשים / בשלמא יבומי לא מיבם לא דילמא מיכר' מראשון ונמצא פוגע בערות אחיו אל' מיחליץ תחלוץ / אמר דרמנא אמר אם לא יצפון האיש / הא חפץ יקח כל העולה ליבום עולה לחליצה וכל שאינו עולה ליבום אינו עולה לחליצה / מעשר כבודם אחד שבא לפני רבי יוסי ואמר לו ר' מהו לחלוץ בתוך ג' חדשים קרא עליו הבקרא הזה ואם לא יחפץ האיש לקחת הא חפץ יקח / ושאר כל הנשים לא יגישאו ולא יתארכו עד שיהיו להן ג' חדשים / מאי טעמא אמר רב יהודה אמר שמואל דאמר קרא להיות לך לאלהים ולזרעך אחריו לחבחין בין זרעו של ראשון לזרעו של אחרון / אי בעית אימ' שמה יוצא אמו לשוק אינמי שמה יבם אשת אחיו מאמו אינמי שמה יפטור יבמתו לשוק אינמי שמה ישא אחותו מאביו אינמי שמה יוצא עבדים לחירות / לפיכך גיורת שנתגיירה לא תיבשא עד שיהיו לה ג' חדשים / בשלמא כל הנשים כדאמר אלא גיורת מאי טעמא לא / שמה יוצא עבדים לחירות / אינמי להבחין בין זרע שנוצר בקדושה לזרע שלא נוצר בקדושה / למה לי שלשה בשלמא שני חדשים לא דיינו ספיקא אלא תמתין חדש ותבשא וליחזי אי בתמניא ילדה כד תמניא לא חיי ולא מידי והאי בר תשעין דראשון הוא אי כז' לידתהי דאחרון הוא דאי דראשון כד תמניא לא חיי ולא מידי / אפי' חדש נמי ספיקא הוא מאי טעמא דילמא לא הוה מיכר' מראשון ושהאי חד ידעא גבי אחרון והדר איכר' והאי בר שכעז ידען דאחרון

שאלות

ח א s i הוא

הוא ותמתין ב' חדשים ומחצה ותנשא אי בשיתא ופליג ילדרה
 הוא בר ט' דראשון הוא אי בארבע' ופליג ילדרה בר ז' דראשון
 הוא / אמרינ' הכא נבי ספקא הוא כי נבי ילדה בשיתא ופליג
 איכא למיב' דאחרון הוא דאמ' מר זוטרא אפי' למאן דאמ' יולדת
 לט' אינה יולדת למקוטעים יולדת לו' יולדת למקוטעים / שב'
 ויהי לתקופת חיים ותהר חנה ותלד בן / מעוט תקופות
 שנים מעוט ימים שנים ולית לבר וליבדקוה / אם רב כפרא
 לפי שאין בודקי' לבשואות שלא יתנבן על בעליהן וליבדקוה כי
 בסנייא אמ' אבי מחפא נפשה / ותמתין ג' חדשי ואפי' דמעברא
 מראשון תנשא אלמ' חנן לא ישא אדם בעוברת הכירו וביניקת
 הכירו גזירה שמא יעשה עוברה סנדל אי הכי אפי' דידיה נמי לא
 איכאמ' דאמ' משמשת במיך אי כמאן דאמ' שומר פתאים י'
 הכא נבי לא שנא אלא סתם מעוברת למניקה קיימ' דדילמ'
 מעוברת חלבר וקטלא ליה / אי הכי אפילו דידיה נמי דיריר
 מ'ססתו כביצים ובחל' / אי הכי אפי' דדבריה נמי לא יהיב לה
 בעל / ותיבקי מיורשים / אם אבי מיכספא למיול לבי דינא /
 ולענין שאלות דשאלא קדמיכון / תש' / דאמ' רבא חליצה
 מוטעת כשירה מעוסת פסולה / גט מעושע כשר גט מוטעה
 פסול והוינן כה גט מעושע כשר היכי דמיא ליה דאמ' רוצה אני
 דננות גבי חליצה מעוסת כי אמ' רוצה אני אמאי פסולה הוא אם
 רוצה אני / אלא גבי חליצה מעוסת דפסולה היכי דמי דלא אמר
 רוצה אני דכוותה נבי גט מעוסת אמאי כשר הא לא אמר רוצה
 אני / אלא אמ' רבא חליצה מוטעת כשירה גט מוטעה לעולם
 פסול / גט מעושע כשר והוא דאמ' רוצה אני חליצה מעוסת אמ'
 רוצה אני כשירה / לא אמ' רוצה אני פסולה /

כי תצא

קנה שאילתא

דמחיבין דבית ישראל
 לשוילי בקצירא דאמ' רבי
 המא ברכי חנינא מאי
 אחרי י' ולכן בארעה ישאנ' / ואפילו ג' נילן נבי וכו' / כדאיתא
 בפרשת אחרי מות /

כי תצא

קנו שאילתא

דאילו שיכבא ושכיב
 בשכתא עבדין ליה כל
 צרכיה וכו' / כדאיתא
 בפרשת אחרי מות /

פרשת כי תבא

קנו שאילתא

דאילו מאן דאגר אנרא
 מייחב למיתן אנריה
 ביומיר שנאמר ביומו
 תתן שכרו / ואי לא יהיב ליה אנריה ביומיה קאים באסורא
 דכת' לא תלין פעולת שכיר וגו' / וכת' לא תעשוק את ערך ולא
 תגזול הכי דמי עושק והיכי דמי גזל / אמ' רב הונא לך ושוב לך
 ושוב זהו עושק / נתתיו לך / זהו גזל / בתקיף לה רב ששת זהו
 עושק שהייה עליו התורה קרבן דומיא דפקדון כענין דקא
 כפר ליה ממונא אלא אמר רב ששת נתתיו לך זהו עושק יש לך

כיוי ואין אני נותן לך זהו גזל / בתקיף לה אבי זהו גזל שהייה
 עליו התורה קרבן דומיא דפקדון כענין דקא כפר ליה ממונא /
 אלא אמר אבי לא שכרתוך מעולם זהו עושק / נתתיו לך זהו
 גזל ולרב ששת באי שנא עושק דקשיא ליה ומאי שנא גזל דלא
 קשיא ליה / גזל דהדר כפריה אי הכי עושק נמי דהדר כפריה
 הכי השתא התם אי בגזל כתב מכלל דאדויליה הכא מי כתב או
 בעושק או עשק כתב שעשוקו ככר / רבא אמר היינו עושק היינו
 גזל להכי אפקיר קרא כתי' לישני לעבור עליו בשני לאוין /
ברם צריך למימר בלא דלא תעשוק ולא תגזול קאים
 עד דפרע ליה / או דילמא בלא תלין קאי
 מי אמרינן מידי דהוה אעושק וגזל / או דילמא התם כתב ביד
 עד בוקר הכא לא כתב עד בוקר / עד בוקר הוא דמחייב מיכן
 ואילך לא / תש' / דתניא במשמע שנאמ' לא תלין איני יודע
 שעד בוקר ומהל' עד בוקר לומר לך שאינו חייב אלא בוקר
 דאשק כלכד / מיכן ואילך מאי אמר רב עובר משום כל תשואה
 אמר רבי יוסף מהאי קרא אל תאמר לרעד לך ושוב ומחר אתן
 לך ויש אתך / וכן הלכתא /

כי תבא

קנה שאילתא

דמחיבין דבית ישראל
 למיכתה אבילותא בט'
 כאב ולענין נפשיוהו /
 שכל שמחו את ירושלם וגו' / כל המתאבל עליה רואה בשכחותיה
 ושאנו מתאבל עליה אינו רואה בשכחותיה / משכנס אב
 ממעטין בשמחה / וכשם שממעטין בשמחה משכנס אב כך
 מרבין בשמחה משכנס אדר / ואילך הואי בר ישראל דאית
 ליה דינא כהדי גוי לישתמיט ליה באב דריע בזליו וליכני
 נפשיה באדר דכריא מזליה ושבח שחל ט' באב להיות בתום
 אסורין לכנס ולספר / אבל אם חל בה מוהרי' בפני כבוד השבת
 ואם חל להיות ערב ט' באב בשבת אוכל ושותרה כל צורכ
 ומעלה על שולחנו אפילו כסעודת שלמה מלך ישראל כשעתו /
 ערב ט' באב לא יאכל אדם שני תבשילין ולא יאכל בשר ולא
 ישתה יין / וכל העושה מלאכה בתשערא באב אינו רואה סימן
 ברכה לעולם / והואכל בט' באב כאילו אוכל ושותרה ביום
 הכפורים / וכל מצות הנהגות באבל בנחות בט' באב / אסור
 באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש
 המטה / ואסור לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים ולשנות
 במשנה במדרש ובהלכה ובהגדות / אבל קורא באיוב ובקניות
 ובדברים הרעים שכיריהו ותניקות של בית רבן בשילין משום
 שכל פקודי יי' שירים וגו' / ואסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם
 הזה שנאמר אז ימלא שחוק פינו אימתי ימלא שחוק פינו
 ולשונו רנה בזמן שאמרו ביום הגדל יי' לעשות עם אלה /
ברם צריך למיב' עוברות ומביקות מתענות ומשלימות
 בט' באב אלא / תש' / דאמ' רבא עוברות
 ומניקות מתענות ומשלימות בט' באב וביום הכפורי וכן הלכתא /

כי תבא

קנו שאילתא

דאילו גברא דאזל למרינת
 הים אסור ליה לבייתיה
 למיחיה לנכרא לעלם עד
 דאתי אפילו חד סהרא ואמר דמית או דקטלוה וכן גברא דשבע
 בכיס

במים שאי להם סוף אשתו אסורה עד דאית סהרא ואמ' אסקוה מן מיא כד שכיב והוא ניהו אבל מים שיש להן סוף ושהא מן דחוייה שיעור דנפקא נשמתיה מותרת; והי ניהו מים שיש להן סוף, אמר אביי כגון דקאים בחד גידא וחד להי בארבע גידאי דאי סליק ההוא איניש כהני גידאי ביהו' דילמא סליק ודאי כדקאים בחד גידא ולא חזי להי לארבע גידאי, דילמא סליק ולא הווא ליה, והווי להו מים שאין להן סוף, ולענין עדות זו אפילו עד אחד ואפי' עד מפי עד או מפי אשה ואפי' אשה מפי אשה ואפילו עכד ואפי' שפחה ואפילו גוי, וגוי אם היה מתכוין לא, לא אם היה בססה לפי תומכו מותר, ומעידין לאור הכר ולאור הלבנה ומשיאין על פי בת קול, אמ' כר' שמואל תניא בית שמאי אומרי' אין משיאין על פי בת קול ובה אומרי' משיאין על פי בת קול וחילכתא כב' היכי דמי בת קול כדתנן מעשה באדם אחד שעמד בראש ההר ואמר איש פלוני בן איש פלוני במקום פלו' מת והלכו ולא מצאו טס אדם והשיאו חכמי' את אשתו, ושוב מעשה באדם אחד בעלמון שאמר איש פלו' בן איש פלו' במקום פלוני נשכו בחשומת והלכו ולא הכירוהו והשיאו חכמי' את אשתו ולא השיינן לשד ולא השיינן לצרה דילמא קא בעי' לקלקולה.

ברם צריך למימר בא גוי ומסחיד מאי פשיטא דכל היכא דאיכין לאסחודי כבד לא תיבעי לך דוודאי אסור דתנן ובגוי אם היה מתכוין אכור כי תיבעי לך בסיוח לבי תומו מאי מי אמר עדות הווא ואסור או דילמא הני מילי היכא דקא מיכין ואמר כבד שרייה לפלוגי' דמית גברה אבל היכא דכסיח לפי תומו שפיר דמי הלכתא מאי, ת'ש, דתניא אבה יודין איש צייד אומ' מעשה בישראל גוי שהיו מהלכין בדרך ובחירתו היה אומר חבל על איש פלוני יהודי שמת וקברתיו ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו על פיו ושוב מעשה בגוי אחד שאמ' מן איכא בי ה' מאן איכא כי חיו מית חיו והשיאו חכמים את אשתו וכן הלכתא.

כי תצא

קס שאלתא דאילו איתתא דאפילא נפילא בזמנא קרמיהא והדר איעכרא וילידה בר דבר ההוא ברא פטור מלמיתן חמש סליעים לכהנא ולענין ככול נוטל פי שנים וכו' כראיתא בפרשת אשה כי תזריע.

פרשת אתם נצבים

קסא שאלתא

דמחייבין דבית ישראל למיקרי בספרא ובכניא כל יומא בענינא דיומא דכתיב וידב' משה את מועדי יי' אל בני ישראל, ותניא משה תיקן להם לישראל שיהו שואלים ודורשין בעניניו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות החג כחג, ומפני מה לפי שאמ' אברהם אבינו לפני ה' רכוננו של עולם שמא יחטא לפניך בני ותעשה להם כדור המבול וכדור הפלגה, אמר לו לאו אמ' לו וכמה אדע אמ' לו הבה קח לי עגלה משולשת ועז משולשת ואיל' משולשת ותור וגו', יקרינו לפני קרבנו ואסלת לכל עולם, אמר לפניו רכוננו של עולם תיני כשכית המקדש קיים ואם גרם העון ובית המקדש חרב מה תהא עליהן אמר לו אני מודיע להם סוד קרבנות בשעה שקוראין לפני מעלתא אני

עליהם כאילו מקריבין אותם לפני ואמחול להם עונותיהם, וכד קרו כהן בראש ואחריו להי, ואם אין שם להי קווא' כהן שני פעמי' אבל כהן אחר כהן לא, וכן לוי אחר לוי, ואחריו בוקשינן רבנן וממנו פרנסין על הצבור, ואחריו כהן תלמידי חכמים הראויים להמנות פרנסים ואחריו כהן תלמידי חכמים שנתכנו אבותיהן פרנסים על הצבור, ואחריו ראשי כנסיות ואחריו כל העם, ואילו לא לוי כהן קירא תרי זימני, אבל למיקרי כהן אחר כהן לא אם אין שם כהן קרי ארס השוכ, ואמ' אביי נקטנן אין שם כהן נתפרדה החוילה וכן לוי אחר לוי לא יקרי, וכי קרי מיתבעי לאותוכי מתורגמן וליכוני קליהו כהדרי ואם אין יכול בתרגם להנביח קולו יבעד הקורא קולו, וכשיניגו ובהמשיגי ובשבת במנחה ובתענית קורין שלשה בראשי חדשים ובחולו של מועד קורא ארבעת, כיום טוב ח' וימים הכפורים וכושבת ז'.

ברם צריך למימ' אילו היכא דאיקלע ראש חדש שבת בחול דבענן למיקרי ד' שלש בחד ענינא, וחד בחד ענינא, הי מינייהו מקדמין שבת וראש חדש לא מביעיא לן דכשבת קרו כוליהן וחד בראש חדש אלא כי קא מיבעיא לן ראש חדש וחנוכה בחול הודא בקדמין, ת'ש, דאיתמר ראש חדש שבת שחל להיות בחול קרו תלתא בראש חדש וחד בשל חנוכה וכן הלכתא.

פרשת האזינו

קסב שאלתא דאסיי להין לדכית ישראל

לבישתי יין נסך דכתיב אשר חלב ובחימו יאכלו ישתו יין נסיכם, ולא מביעיא דכשתייה אסירי אלא אפי' בהנאה גמי אסיר, דתנן אלודברים אסורים ואיסורין איסור הנאה, היין והחומץ שהיה מתחילתו יין ולא מביעיא יין גופיה אלא אפילו דרענן חזק דילי' ואיסורין איסור הנאה, והכמים אומרי' להם אסורין יבשים כותדין להם כל שנים עשר חדש יבשין אור יב' חדש, ואילו נגת של אבן שזפתה גוי אסור לבר ישראל למיעור ביר' חכמא עד דבהוור ליר' ומנגב ליה מאי טעמא משום דמערבין המרא בכיפרא כי היכי דלכסס חכמא ואי עיז בה גוי חכמא אסור לבר ישראל למיעור ביה עד דמקליף לזפתתיר ומנגב ליה ומעציתא דפחרא אע"ג דמקליף לזפת דילירי אסיר עד דריסר ירד' שתא עד דמלומיא תלתא יומי מעת לעת ומערן בכל יום מיד דהוא אקבנים של גוים, וכמה מנגביר רב אמר במים והוא הדין לאפר, בי רב משמיה דרב אמר תרתי תלת ושמואל אמר תלת ארבע, כפום פרייתא מתנו הכי בי רב משמיה דרב אמר תלת, ארבע ושמואל אמר ארבע וחמש ואר' שמואל בר רב יצחק ולא פליגי מר חשיב מיה בתיראה ובר לא חשיב מיה בתיראה, כעו מיניה מר' אבהו הני גורצ' דארמאין מאי אמר להן תניא מי שהיו גיתוי וכית בדיו טמאין וביקש לעשותן טהורין הדפין והערשין והולכין מדיחין והעקלי' של נצרים ושל כצבון מנגבן של חשיפה וגמי מיישינן יב' חדש, ואמר רב יהודה הני דווקי דארמי' דמדיחא מדיחין ועמרא מנגבן דכיתנא מיישינן ואי איכא קישי שרי להו, ואסיר לבר ישראל לאגורי נפשיהו אנ קיניניה ליינן נסך, דתנן השוכר פועל לעשות כיון נסך שכרו אסיר.

ברם צריך למימר סתם יינו מי שרי ליה לאגורי אילא ת'ש, דהווא נכרא דאוגר ארביד כחש

לסתם יינו אתא לקמיה דרב חסדא אמר ליה זיל קלינן וקברין
בבית הקברות דילמא שקלין ליה וניכמא ליה בדרניהו אתי בח
לידי תקלה ונקליניהו ונכדריניהו אי נמי נקברניהו מי לא חנן
אחד אבן שנסקל בה ואחד סייף שנהרג בו ואחד כוור שנחנק
בו כוור נקברין עמו' התם מוכחא מילת' הני לא בריא מילתא
וכן הלכתא

האזינו

סג שאלתא

ואילו מאן דמתיילד
ליה ברא מיחייב
למימהליה לתמניא

יומי וכוליה כדאיתא בפרשת אחרי מות אימור כך תנו חכמיא
במיתותא דר' ל' תר' בזמן שהציבור שרי בצער יחיד הפרש
מהן שני בלאכי השרת המלוין אותו מניחין ידיהם על ראשו
ואומ' פל' זה שפירש מן הציבור אל יראה כנחמת הציבור ולא
יראה אדם הציבור בצער ויאמר אלך אוכל ואשתה ושלום עליך
נפשי ואם עשה כן עליו הכתוב אומ' והנה ישון ושמוחה הרוג
בקר ושחוט צאן וגו' וכתוב בתורה אם יכופר העון הזה לכם
עוד תמותון' עד כאן מדר בינוניים אבל מדר רשעי מהו אומר
איתי אקחה יין ונסכאא שכר והיה כזה יום מחר מה כת' כתרית
הצדיק אבר ואין איש שם על לב ואנשי הכד נאספ' באין מבין
ואף צדיק גבור צריך לצער עצמו עם הציבור שכן מצינו במשה
רבינו שציער עצמו עם ישראל שנ' וידי משה ככידים ויקחו אבן
וישיכו תחתיו וישב עליה' וכי לא היה למשה רבינו בר או כסת
לישב אלא על האבן לא אמר הואיל וישראל שרוין בצער אף אני
אהיה עמם בצער שמא יאמר אדם מי מעיד ביהולא אבני ביתו
של אדם וקורות ביתו ורועי נגו הם מעידין בו שנאמר כי אבן
מקור תזעק וגו' רבי הירקא אומר נשמתו של אדם היא מעידה
בו שנ' משוכבת חיקך שמור פתחי פיך' רבי שיר' אומר שני
מלאכי השרת המלוין לזבחיין הן מעידין בו שנ' כי מלאכיו יצוה
לך לשמרך בכל דרכיך' וחכמי אומ' איכריו של אדם מעידין בו
שנ' ואתם עדיי נאם יי ואני אל' אל אמונה' כשם שהבה משרם
שכר לצדיקי לעולם הבא אפילו על מצוה קלה שעושין בעולם
הזה כך משרם לרשעי בעולם הזה אפי' על מצוה קלה שעושין
ואין עול' כשם שהקבה בפרע מן הצדיקים בעולם הזה אפילו על
עבירה קלה שעושין כך בפרע מן הרשעים לעולם הבא אפילו
על עבירה קלה שעושין בעולם הזה' צדיק וישר הוא' מלמד
שכשעת פטירתו של אדם באים כל מעשיו נפרשין לפניו ואומ'
לו כך עשית כיום פלוני וכך עשית כיום פלו' והוא מודה ואומר
לו ותתם והוא חותם שב ביד כל אדם יתתום' והוא מצדיק עליו
את הדין ואומר יהא דנתוני שנאמר למען תעזק בדרכך תזכה
בשפטך' תר' נשה אדם למות אומ' לו התוודה שכן מתדין כל
המומתין ולא כלבר בזמתינן אומרי' אלא אפילו כל אדם שאדם
מהלך בדרך דומה' כמה שנמסר לסרדיט חש בראשו דומה
כמי שנתנהו בקרל עלה לבטה דומ' כמי שהעלוהו לגירדום
וכל העולה לגירדום ליוון אם של' לפרקליטני ציול ואם לאו
אינו ציול' ואילו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשי טוב'
ואפילו תתקעש מלאכי השרת מלמדן עליו חובה ואחר מלמד
עליו זכות ניצול' שנ' אם ישי עליו מליץ אחד מני אלף להגיד
לאדם ישר ויחוננו ויאמ' פרעהו מדרת שחת מצאתי כופר' רבי
אליעזר בנו של ר' יוחי הגלילי אומר אפי' תשעי ותשעה מאות
מלמדן עליו חובה ואחר מלמד עליו זכות ניצול שנ' מליץ אחד
מני אלף' אר' יצחק אין דנין את האדם לא לפי מעשיו שבאותה
שעה שנ' כי שמע אלהי את קול הנער כאשר הוא שם' ואר' יצחק

ד' רבנים מקרעין גזר דינו של אדם ואילו הן צדקה צעקה שיגור
מעשה ושינוי השם' ויש אומרי' אף שנוי מקום' צדקה מכלל שנ'
וצדקה תציל ממות' צעקה מכלל דכתי' ויצעקו אל יי' בצר להם
ממצוקותיהם יצילם' כשינוי השם מכלל דכתי' שרי אשתך לא
תקרא שמה שרי כי שדה שמה וכתוב וברכתי אותה וגם נתתי
ממנה לך בן' שנוי מעשה מכלל דכתי' וירא האלהי את מעשיהם
כי שבו מדרכם הרעה וינחם האלהים על הרעה' שנוי מקום מכלל
שנ' לך מדרך וממולדתך וגו' וכתוב אחריו ואעשך לגוי
גדול וגו' אר' אלעזר גדולה תפלה יותר ממעשי טובים שאין לך
שהיו בו מעשים טובי יותר ממשה רבינו ואף על פי כן לא נענה
אלא בתפלה' שנאמר ויאמר יי' סלחתי כדברך' ואמר רבי
אלעזר גדולה תענית יותר מן הצדקה שזה כגופו היה במבניו'
אמר רבי אלעזר מיום שחרב בית המקדש נגעלו שערי תפלה
שנאמר גם כי אזעק ואשוע סתם תפילתי' ואף על פי ששערי
תפלה נגעלו שערי דמעה לא נגעלו שנ' א דמעת' אל תחרש'
אמר רבי אמי אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משימ'
נפשו בכפו שנאמר נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים' הדר
אוקים עליה' אמר ר' יודן ויפתוהו בפיהם וכל שונם יזכו לו
ולכם לא נכון עמו ולא נאמנו בכרית' אף על פי כן והוא רחום
יכפר עון ולא שחית' קשיין אהדיהו לא קשיא הא כיחיד
והא בצבור'

פרשת וזאת הברכה

קסד שאלתא

דמחייבין דבית ישראל
לשנוי בקצירא'

דאמר רבי חמא ברבי

חנינא מאי דכתיב אחריי' ילכו כארתי ישאג' וכי אפשר לו
לאדם לילך אחרי הקדוש ברוך הוא' והא כתיב כי יי' אלהיך
אש אוכלה הוא' אלא אחרי דרכיו של הקדוש ברוך הוא וכולה
שמעתא עד ויקבר אותו בניא' אמר רבי שמואל בר נחמני
אמר רבי יונתן כל העושר מצור אחת בעולם הזה מקרבתו
והולכת לפניו לעולם הבא' שנאמר והולך לפניך צדקך והעובר
עבירה אחת מלפנתו והולכת לפניו ליום הדין שנאמר ויהיו
אורחות דרכם יעלו בתוהו ויאברו' ורבי אליעזר אומר קשור
בו ככלב' שנאמר ולא שמע אליה לשכב אצלה ולהיות עמה'
לשכב אצלה בעולם הזה ולהיות עמה ליום הדין' אמר רבי
חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל אדם שיש בו נסות הרוח לסוף
נכשל באשת איש' שנאם ואשת איש נפש יקרה תצור' מתקיף
לה רבה נפש יקרה נפש בנחה מיבעי ליה' ועוד איפכא מיבעי
ליה' נפש יקרה אשת איש תצור אלא אמ' רבא כל הבא אל אשת
איש אפילו עוסק בתורה דכתיב בה יקרה היא מפנינים' יקרה
היא מכה גדול דמשמש לפני לפנינים' אפילו הכי תצורוהו
לנהיג' כי ירם יושפל יראה' אמר רבא כשכר שאמר אברהם
אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בנינו לאפר פרהו לעפר סוטה'
ולחשוב נמי עפר כסו' וגו' איכא הנאה ליכא' תני רב יוסף
והודעת להם את הדרך וכו' והודעת להם זו בית חיים וכולהו
שמעתא כדאיתא בפרשת אחרי מות'

וזאת הברכה

שאלתא

דאילו שיכבא דשיכב בשבתא
עבדין ליה כל צרכיה וכו'
כדאיתא בפרשת אחרי מות'

וזאת

חזאת הברכה

קסה שאילתא

דמיחיבין דכית ישראל
למינכס נשי ואולודי בני
ומיעקס כפריה ורביה
דכתי קחו נשים והולידו בנים ובנות / ולא מיכני ישראל אללא
אפילו גנים מקפרי אפריה ורביה דכתיב ואתם פדו ורבו /
ברם צריך
אילא מי אמרי' כיון דאית ליח בני הא קיים ליה פריה ורביה או
דילמא אע"ג דאית ליה מיחיב למיעקס כפריה ורביה / ואולודי
בני דלא ידע אי בני דינקותיה מצלי' אי בני דיסיוותיה מצלי' /
ברין שמיה דקכה / אימ' כך תנו חכימא כסתניתא דילנא / לא
יבטל אדם מפריה ורביה לא אס' כן יש לו בנים / וכי את ליה
מי מופטר / ווא אמר רב כחמן אמ' שמאל אע"פ שיש לו לאדם
בנים לא ישב כלא אשה משום דכתי' לא טוב היות האדם לבדו /
אמרי' יש לו בנים נשוא אשה אפילו זקינה אפי' עקרה / אין לו
בנים נשוא אשה והרואיה לבנים / מאי נפקא מינה למכור ספר
תורה / אין לו בני' מותר למכור ספר תורה דאמ' אין מוכרין ספר
תורה לא ללמוד תורה ולישא אשה / יש לו בנים אסור למכור
ספר תור' / וכל המוכר ספר תורה אינו רואה סימ' ברכה לעולם /
אכמה כ'ש אומ' שני זכרי' וכה' אומ' זכר ונקבתא מאי טעמיהו דכ'ש
ילפי' ממשא דכתי' ובני משה נרשם ואליעזר / וכתי' ואתה פה
עמוד עמדי / וממאי דילי' על פי' הדיבר שאני / לא מדתני דבי ר'
ישמעל' / שלשה דברי' קשה משה מדעתו והסכימו לו מלמעלה /
פירש מן האשה / והוסף יום אחד / ושיבר את הלוחות / פירש מן
האשה מאי דרש דרש קל וחומר בעצמו ומי ישראל שלא ירבה
עמקן שכינה אלא לפי' שעה וקבע להם זמן אמרה תורה אל
תנשו אל אשה אפי' שבעל שעה ושעה שכינה מדברת עבי ואין
קבוע לי זמן על אחת כמר' וכמר' / ומגן שהסכימו על ידו
דמעיקרא כתי' לך אמור להם שובו לכם לאהליכם / ולבסוף כתי'
ואתה פה עמוד עמדי / ואי ס' מיחיב כפריה ורביה היכי דרש
קל וחומר וכה' מאי טעמיה ילפי' מכריתו' / יש עולם מר' התם
זכר ונקבה אף כאן זכר ונקבה / ובש' אמ' לך התם משום דלא
אפשר מתניתין דלא כר' נתן / דתנא זכר ונקבה כ'ש אומרי' שני
זכריים ושתי' נקבות וכה' אומ' זכר ונקבה / אמר רב הונא מאי
טעמיה דר' נתן אליבא דכ'ש דכתי' ותוסף ללדת את אחיו את
הכל ואמ' מר' קין ואחיו הבל ואחותו / וכתיב כי שת לי אלהים
זרע אחר תחת הבל כי הרגו קין מכלל' דמיחיב תנא אירך רבי
נתן אומר כ'ש אומ' זכר ונקבה וכה' אומ' זכר ונקבה / אמ' רבא
מאי טעמיה דרב נתן אליבא דכה' לא תהו בראה לשבת יצירת
והא איכא יישוב / איתמ' הוי' לו בנים ומתו רב הונא אמ' קיי' פריה
ורביה ור' יוחנן אמר לא קיים פריה ורביה / מתיבי בני בנים הרי
הן כבנים אמרי' הווא להשלים אי להשלי' אפי' במאה וחר נמי
לא / ועוד תניא מת אחד מהן או שנמצא אחד מהן סריס לא
קיים פריה ורביה ויוצאת דרב הונא תיובתא / כני בנים הרי הן
כבנים סבר אבי' למימר בראה לברא וברתא לברא וכל' שכן
ברא לברתא / אבל ברתא לברא לא / אמר ליה רבא מיד הווא
טעמא לא משום לא תהו בראה אפי' ברתא לברא / דכולי עלמ'
תרי מחור לא / איני ווא אמרו ליה רבנן לר' אבא בר זבדא סב
איתתא דליתו לך בני' ואמר לר' בני' ברתני בני' די' נינהו אמרי'
התם דהוי' הווא קא מדחי' להו דרבי' אבא בר זבדא איתעקר
מפירקא דרב הונא ורבי' חלבו איתעקר מפירקא דרב הונא /
דכ' אחא בר הונא אחרתיה סוכנתא תליוה בארזא דכי רב

נפק מיניה כהוצא ירוקא / אמ' רב אחא בר יעקב כי שיתין סבי
הינא וכולהו איתעקרו מפירקיה דרב הונא / לר' מאנא דקיימי
בנפשי ויתרון דעת החכמה תחיה כעליה / א"ר חייא בר אבי' אבא
מרישי כלי' וזשיי דרב הונא והוועיילין ליה שית מאר' רבנן וכי
הווקיימי רב' ממתיבתיה דרב הונא ונפצי' גלימיהו סליק אבא
כסי' ליה ליומא וא' במערבא קם מתיבתיה דרב הונא ככלארא
וקרו אנפשיהו יתמי' דיתמי' / ולענין שאלת' דשאל' קדמיכון /
ת'ש דתניא ר' יהושע אומ' אע"פ שנשא אדם אשה בילדותו וישא
אשה בנקותו ואע"פ שהיו לו בנים בילדותו יהיו לו בני' בזקנותו
שנאמ' בבקר זרע זרעך ולעקר אל תנח ידך / ואמר רב מתנח
הלכתא כרבי יהושע וכן הלכתא /

חזאת הברכה

קסו שאילתא

דבחיבין דכית ישראל
לקדושי שבתא אכסא
דחברא דכתי' וזכור את יום
השבת לקדשו זכריהו על חייך ככניסתו ואין לי לא ביום כלילה
מניין תל' את יום ומאן דלית ליה חמרא מקדש אריפתא ונפיק
יח חובתיה דכתיב לקדשו
ברם צריך
למי' דאילו מאן דאיתנים וולא קדיש בני
שימשי' כי מקדיש לבחור כיומא נפיק ידי
הוכתיה אי' לא מי אמרי' ככניסתו אב' דחמרא וכיון דלא קדיש
באוריתא לית ליה תקנתא או דילמ' שבת אב' רחל' לא שניא יממא
ולא שניא ליליא / בריך שמיה דקכה / אימור כך תנו חכימא
במתני' דילנא / תר' וישמע יתרו מה שמועה שמע וכו' ר' יהושע
אמ' מלהבת עמלק שמע וכו' שכן כתי' בעידו ויחלש יהושע את
עמלק וגו' / ר' אליעזר המודעי אומ' מתן תורה שמע וכו' שבשעה
שנתן ה'ה תורה לישראל היה קולו הולך בסף העולם ועד סופו
וכזרעו עד כל מלכי אומות העולם ועמדו מהלכיהם ואמר שירה
שנ' ובהיכלו כולו אומר כבוד / נתקבצו כולם והלכו אצל בלעם
דרשע אמ' לו מה קול ההמון הזה שמא ה'ה מכיא מבול לעולם
אמר להם שושים כבר נשבע ה'ה שאינו מכיא מבול לעולם /
שנ' אשר נשבעתי מעבור מי נח / לא שמא של מים אינו מכיא
אבל של אש מכיא אמר להם אף של אש אינו מכיא שנ' ולא
יהיה מבול לשחת הארץ / אמ' לו ומה קול ההמון הזה אשר
להם כלי חמרה יש לו להבה כבית גבוה שהיה מונח אצלו וישע
מאו' ושבעים וארבעה דורות קודם שיכרא העולם והוציאו ונתנו
לעמו שנאמ' י' עזו לעמותיך פתחו כולם ואמרו י' יברך את עמו
בשלים / רבי' אליעזר אומר קריעת ים סוף שמע וכו' שנאמ' יהי
כשמוע כל מלכי האמרי' וגו' / ואף רחב הוזהר אמ' להם לשלוחי
יהושע כי שמענו את אשר הוביש י' את מים ים סוף וגו' / ובשמע
ונכס לבבנו וגו' מאי שנא התם דכתי' ולא תיתת כס רוח / ומאי
שנא רבא דכתיב ולא קמה בס' עוד רוח דאפי' אקשו'י נבי' לא
אקשו' / מנא ידעא / תנא אין לך כל שר ונגיד שלא בא עליה /
אמרו בת' י' כ' שנה היתה כשצאי ישראל ממצרים וזנתה מ' שנה
שהיו ישראל בבבד' רבא כ' תנניהו ונכסה יהושע / אמר ווא
מחול לך בשכר חבל וחלון ופרטת / תני רב יוסף והודיע להם
את הדרך ילכו בה וגו' / והודיע להם / זה בית חיים את הדרך /
זה גמילות חסדים / אשר ילכו / זה ביקור חולי' / בה' / זו קבורה /
ואת המעש' / זה הדין / אשר יעשון / זה לפני' משורת הדין / כתי'
רשב משה לשפוט את העם / תנא להו חיייה בר רב מרפת' כתיב
וישב משה לשפוט את העם ויעמד העם על משה מן הבקר עד
הערב / וכי איפשר ששמה יושב ורן כל היום כולו ותורתו אימתי

ומעילין ליה ומהאחרין ומפקין ליה תל שנהכס' הא כיצד כל
ביום שנאם שבות מוספין בחול על קדש כגון שבתות ויום
הכפורים וימים טובים' תל מצות וידוע ערב יום הכפורים
חשיכה אבל אמו חכמים בתורה קודם אכילה ושתייה שבת
תשרף רעתו עליו כסעודה ואעפ"י שהתורה קודם אכילה ושתייה
יתורה אחר אכילה ושתייה ואעפ"י שהתורה ערבית יתורה
שחרית וכמוכף ובמנחה ובנעילה חיון אומר אחר תפלתו
ושלח צנוח אום' באמצע התפלה זהו וידוע חמש הפל' של יום
הכפורים אתה יודע' ועל חט וטליק יהיו לרצון' ואסור לרחוץ
אפי' אצבעו קטנה ביום הכפור' דתנן אסור לרחוץ מקצת גופו
ככל גופו ואם היו ידיו מלוכלכו בשיטובצואה רוחץ כדרכו ואינו
חושש ואסור לסוך מקצת גופו ככל גופו ואם היה חולה או שהיו
חששים כראשון אסור לרחוץ ואינו חושש' תנא דבי מנשה רבא
אום' מדיחה אשך ידה אחת בבית ובתנת פת לבגד קטן אמר
עליו על שמאי הזקן שלש רצה להאכיל בידו אחת וגזרו עליו
להאכיל בכ"דים באיטעם אום' אבי משום שיבתא' וקיימא לן
כר' יוחנן דאברב כ"ב משלימין כדרכן' בן יג' משלימין אותו
מדאורייתא עובדה שהריחה מאכילין אותה עד שתשוב נפשה'
חולה מאכילין אותו עד שיאמר די' דתר עובדה שהריחה בשר
קדש או בשר חזיר תוחבין לה כוש ברוטב אם נתישבה דעתה
בוטב ואם לאו מאכילין אותה רוטב עצמי אם נתישבה דעתה
בוטב ואם לאו מאכילין אותה שומן עצמו שאין לך דבר שעובד
בפני פקודה נפש חוץ בעו' וגילוי קריות ושפיכות דמים' אמר
דבי ינאי חולה אמר צריך ורופא אומר צריך שומעין להורר
מאי טעם לכ יודע מרת נפשו רופא אומר צריך וחולה אום' איני
צריך מאכילין אותו על פי רופא באי טעם תונבא הוא דנקיט
ליה וכל ספק נפשות להקל' מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו
אפילו דברים שמאים עד שיאורו עיניו' דתר מי שאחזו בולמוס
מאכילין אותו דכש וכל מיני מתיקה בפני שמאין את העינים
אעפ"י שאין ראיה לדבר וכל לדבר שב' ראו נא אי אורו עיני כי
טעמתי מעט דבש הזה' אמר רב נחמן אמר שמואל מי שאחזו
בולמוס מאכילין אותו דכש רב הונא בריה דרב יהושע אמר
סולת נקייה נדבש' רב פפא אמר אפי' קמחא דשערי בדובשא'
תר' תינוקות אין מענין אותם ביום הכפורים אבל מחנכין אותם
קודם שנה או שתי כדשיהו רגילין בכצו' ואי זהו תינוק שאם'
חכמי מחנכין אותו רב הונא אמר כן ח' שנים וכן ט' שנים מחנכין
אותו לשעור' ורב נחמן אמר כן ט' שנים וכן י' שנים מחנכין אותו
לשעות' ור' יוחנן אמר השלמה כדרכן ליה לא בן עשר וכן לא
מחנכי אותו לשעור וכן י' משלימי' כדאורייתא בתינוקות וכן י'ג'
משלימין מדאורייתא בתינוק והלכתא כר' יוחנן' מי שבקש לילך
לבית הבורש והירר נהר מפסיק מהו שיעבור במים וילך' כך
שנו בברכות ההורר להקביל פני רבו או לשמוע דברי תור וזוהי
נהר מפסיק עובר והולך וכל שאל יוציא ידו מתחת חפת הלועק
לחזור מהו שחזור אמר רב יוסף מתוך לחזור שאם אתה אוסר
לו לחזור אף לילך אינו הולך' ואסור למיתב תענית בשאר יומי
שלא עד דמקבל עליה' יתיב באי אום' שמואל רבי לבפוחא דמלי
זיקא' תנא ר' אומר כל עבירות שבתורה יוכ הכפורים במפר
חוץ מג' דברי הלועק על חבירו והמפר בירתו של אברהם אבינו
והמגלה פנים בתורה' ר' יהושע בן לוי אמר אף המכזה תלמיד
חכמים ור' יוחנן אמר אף המכזה את חבירו בפני תלמיד חכם'
תר' תענו את נפשותיכם בתשעה וכן כש מתעני' והלא בעשירי
מתענין אלא לומר לך כל האוכל ושותה בתשעה ומתענה
בעשירי מעלה עליו הכתוב' אכילתו נתענה תשעין ועשירי' תר'
שאל רבי מתי בן חרש את ר' אלעזר בן עזריה בברמי אל שמעת

למדר ואימתי ליכדה אלא לומר לך כל דיון שזן דין אמת
לאמתו מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להכה כמעשה
בראשית כתיב הכא מן הבקר עד הערב וכתיב התם ויהי ערב
ויהי בקר יום אחד' ותנן על ג' דברי העולם קיים על הדן ועל
האמת ועל השלום' וכל דיון שזן דין אמת לאמתו מעלה עליו
הכתוב כאילו מילא כל העולם כוור הסר ושלום ועד כמה יושבין
בדין אמר רב ששת עד חצות' אמר ר' חמא באי קראה אשרך ארץ
שמלך בן חורין ושריף בעת יאכלו' תר' טעה ראשונה מאכל
לודים' שנייה מאכל ליסטים' שלישית מאכל לירשנים' רביעי'
מאכל לפועלים' חמישית מאכל כל אדם' ששית מאכל לתלמידי
חכמים אמר ר' רביעי מאכל לפועלים והא אמר רב פפא ארבע זמן
סעודה לכל הוא אלא אימ' רביעי מאכל לפועלים ומאכל כל אדם'
חמישי מאכל לתלמי חכמי' מיכן ואילך כוורן אכן להבת' אמ'
רב פפא לא אמרן לא דלא טעים מירי בצפרא אבל טעים מירי
בצפרא לית לן כר' אפי' אלס הוצא' אר' יוחנן משו' ר' יוסי בן
זימרא בניין לרשון נוטריקון מן התורה ש' כי אב המון גוים
נתהיך' אב בחור חביב בלך נאמן' ור' יוחנן ידיה אב כהכא
אנכי' אנא נפשי כתיבי יחבית' ורבנן אמר אביר נעיסת
כתיבה יחבית' רב אשיאם' יחבית כתיב נעיסת' אמר ר' רבי
ר' שמעאל הנא מהכא כי ירש הדרך לבגד' יתא דאתה טתה'
דרש' ר' שמואל ש' מאות ושלש עשר כצות נאם למשה כסיני
טעה בלא תעשה כנגד ימות החמה ורבה בעשרה כנגד איכוני
של אדם' אמר רב המנונא מאי קראת תורה ציה לנו משרה'
תורה כנגשרא שית מאה וחד' סרי הוו והא אמרת שית מאה
ותליסרי' אנכי ולא יהיה מפי הנבוכה שמעון' בא דורו העמידן
על אחת עשרה ש' מי יגור באחור הולך תמים ופועל צדק
וגו' לא רגל על לשונו וגו' נכזה בעיניו נבאסוגו' ככפו לא
נתן כנשך ונעשה אלה לא יבוט לעולם' יתיב רבן גמליאל
קאקטיא ליר' אמ' מאן דעבד הני חריסיו כחולה הוא דלא
יבוט הא עבד פחית' ימוט' אל' ר' עקיבה וליטעמך אל' תטמאו
בכל אלה כחולו הוא דלא ליטמא הא באחרניתא ליטמי אלא
בחדא מינייהו הכא נמי בחדא מינייהו' בא' שיעורו והעמידן על
ש' ש' הולך צדקו ודובר משרים וגו' וכת' בתורה הוא
מרום' ישכון' בא מיכה והעמידן על שלש' ש' הגיד לך אדם
מה טוב וגו' בא עמוס והעמידן על אחת ש' כה אמ' דרשונא
וחיו' אל' רב פפא לאביי אימ' דרשונא בכל התורה כולה' אלא
בא חבקוק והעמידן על ארת ש' וצדיק באמונתו יחיה' ולענין
שאלת' דשאלנה קרמכן ת' דאם' רבא מי שלא קידש בליל
שבת מקדש והולך כל היום וכן הלכתא'

זאת הברכה

קסו שאלתא

דאזהרניהו קבל' לישר'
למיתב בעתנית בעשר'
בתשני ואפילו בשבת

ואסור באכילה ובשתייה ובנעילת הסנדל ובחיצה' ובסיכא
ובתשמיש המטה' מדאורייתא מכל חמש עננין כתיבי וענינים
תענו חד' לאכילה ולשתייה ואחד לרדיצה ואחד לסיכה ואחד
לנעילת הסנדל ואחד לתשמיש המטה' ומיחייבנין לאתחולי
מאוראת רבתי' כתשע' לחדש בערב בערב ועד ערב וכי כתשעה
מתענין והלא בעשירי מתענין אלא מיכן שמפסיקין מבעוד
יום שמוספין מחול על קידוש' ואין לי אלא כנסיסתו דבענין
אקדומי ואפסי' ביציאתו מניין רביעי' ליהאחורי עד חשיכה
תל' עד ערב' ימים טובים בניין תל' תשבתו מניין שמקדימין

ברם צריך למים הלכתא כר' או כרבנן. אם תמצא לומר יחיד ודכים הלכה כדכים מה הוא שיעוריה דראשו ורובו ושולחנא דהוי' תש' דאמר' אמי פס ארבעה טפחים ומשהו מתיר בסוכה משום דופן. היכי עבדי ליה מוק' ליה בפתח' משלש ספוך לדופן וארבעה ומשהו הרי שבעה מאי קמ' אילימא הא קמ' לכל פחות מן כלכוד דמי הא הלכה למשה מסיני היא. אלא לאו הא קמ' לאפוקי מדרב דאמר עד שיהא בה ארבע אמות על ארבע אמות וקמ' הלכה כרבנן דאמ' אפ' כי הו' שבעה פושטי' נפיק בה ידי חובתיה שם וכן הלכת'.

זואת הברכה

קע שאילתא

דמחזיב' דבי ישראל לנטורי יומי טבי ולאקריבונן בקרא קודש כל חר וחר ביומניה' דכתיב' אל' מועד' ו' וגו' ואסיר למיעבד בהון עיבירתא. דכתיב' כל מלאכת עבודה לא תעשו' ולא מיבעיא יומי טבי אלא אפילו חולי' דמועדא אסור בעשיית מלאכה. דתניא אל' מועד' ו' בקראי קודש מה תל' אם לענין שבתות וימים טובים הרי כבר נאמר אל' מועד' ו' הא מה אני מקיים בקראי קדש לימור על חולי' של מועד שאסור בעשיית מלאכה ועוד תניא שש' ימים תאכל מצות וכיום השביעי עצרת מה שביעי עצור אף ששרר עצורין. אי מה שביעי עצור ככל מלאכה אף ששה בן' תל' השביעי עצרת שביעי עצור ואין ששה עצורין. הא לא מסרן הכתוב אלא לחכמי' לומר לך אי זה יום אסור ואי זה יום מותר. אי זו מלאכה אסורה ואי זו מלאכה מותרת. ואמור רבנן מילתא דאית בה פסידא שוי למעבד בחולא דמועדא ודלית בה פסידא אסור. פשיטא שקרי' כיון דפסידן שוי למיעבד בחולא דמועדא.

ברם צריך למימר חשי מאי מי אמרי' כיון דפסידן שוי למיעבד בחולא דמועדא. או דילמא הני מילי הויכא פסדן ראי שבקן עשר יומי אכל ארבעה חמשה יומי לא פסדן מידי אם תמצא לומר חשי אסור דלא פסדן. אין לן מה יאכל מאי. מי אמרי' כיון דכתיב ליה למיין אסור או דילמא כיון דכתיב למיין עשיא ליה מילתא דלא בקיים משמחת בהון מאי. כידך שמי' דקבא' אימור כך תנו חכמי' במתניתא דילכא ד' אעזר אומר מושבין את המים מאילן לאילן כמועד וכלכוד שלא יטעה את השרר כולה. אמר רב הונא אם היתה שדרר מטוננת מותר. תניא נמי הכי' ר' אליעזר בן' יעקב אומר כשאמר משקין את הזרעים במועד לא אמ' אלא בזרעי' ששתו מלפני המועד. כיו' שלא יעפשו את הזרעי' אבל רועי' שלא שתו מלפני המועד אין משקין אותם במועד ואם היתה שדה משוננת מותר. ואין משקין שדה גריר לכתחלה וחכמי' מתירין כזה וזה. אמ' רבא שמהאי תרביצא שוי לתרובצי' בחולא שדה גריר מאי טעם לאו אפלא' לשוויי חרפא. הא נמי אפלא' לשוויי חרפא. מאי טעמיהו דרבנן לאו אמ' רבנן הויכא דאיכא פסידא שני בין חרפא לאפלא' הכא נמי שני בין חרפא לאפלא' תר' מרביעי' שדרר הלבן בשביעית ואין מרביצין שדה הלבן במועד. ותניא אידך מרביצין שדה הלבן בין במועד בין בשביעית. לא קשיא הא ר' אליעזר בן' יעקב והא רבנן. ועדין את האישות ואת העכברים במועד. מאי אישות בריה שאין לה עניים. אמ' רבא ב' שמעלא ואיתם רב יימר בר שלמה מאי קראא כמו שכלול ונ' תר צרין את העכברים במועד ומחזיבין חורי' נבלי' כיצד מחזיבין רשכב אומר מכי אין עפר מחור זה ונותן בחור זה והן חונקין זה את זה.

ר' חילקי כפרה שזיה ר' שמעאל דורש אל' זהם ותשוכר עם כל אחד ואחד. הא כיצד עבר על מצות עשה ועשה תשובה אינו זו משם שמהלך לרש' שוכר כנים שוכבים ארפא משוכותיכם. עבר על מצות לא תעשה ועשר תשובה תשובה תולר' ויום הכפורים מכפר. שכל כי' הוה יכפר עליכם. עבר על עבירות חמורות ועשה תשובה תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין ממקורין שנ' ופקדתי בשבת פשעם ובנגעים עונם אבל כי' שיש בידו חול' השם בעונותיו אין כל לא כתשוכר לתלות ולא בייסורין למר' אלא כולן חולין ומיתה ממרקה ועל זר' נאמר אם יכופר העון חזר' לכם עד תמותון. היכי דמי חול' השם. ר' אבא אמר כגון תלמי' חכם שהולך ארבע אמות בלא תפילין וכלא תורה. ורבי יוחנן כגון תלמיד חכם שהוא עומד על המקח בשעה שאין לו דמים וכני אדם רואין ואומרי' שמא בדוחק הוא עושה. רב אמר כגון תלמיד חכם דשקיל כשרא מטבחא ולא יהיב דמי לאלתר. רב נחמן בריצחק אמר כגון דאמרי' אינשי שרא ליה מריה לפלגיא ורבי יצחק בר' אבדימי אמר כגון תלמיד חכם שחבריו בושין משמועתו.

ברם צריך למימר עובדות ומניקות מהו שיתענו כיום הכפורים מי אמר מתענות ומשלימות או דילמא כל ספך נפשות להקל. תש' דאמר רבא עובדות ומניקות מתענות ומשלימות כיום הכפורים אבל חזיר' אסור להתענות עד שלשי' יום וכן הלכתא.

זואת הברכה

קסח שאילתא

דמחזיבין דבית ישראל למיתב תעניתא ביומא דכיפורי' וענוי' נפשיהו דכתיב' אך בעשור לחדש השביעי יום הכפורי' וגו' ואסור באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה וכבשולת הסנדל ובתשמיש המטה. אמ' רב חסדא הני חמש עינויין דקתני כל קל' ה' עיבדן דכתיבי' באורייתא והני גינהו אך בעשור לחדש ובעשור לחדש שבת שבתן הוא שבת שבתן הוא והיתה זאת לכם לחקת עולם.

ברם צריך למי' אילו מאן דמיפסק אינשי כיון ליה כרעיה מי שרי ליה למיפס כגורבא אב' מוכרד סודרא בכרעיה ומיפס אי לא אינשי מאן דקא בעי למיעל לרובת דאיכא עיקרבא וקא בעי לאפוקי ספרא דאורייתא אינשי מיתן ריפתא ל' ינוקא מי שרי ליה למיסס מסני' ובי' על משום סכנת עקרב אי לא. מי אמר טעמיה דסנדל משום עינוגא הוא דאסיר והא לא מיענג או דילמא סנדל סתמא אמר דחמנא וכל דהוא אסיר. תש' דאמר שמואל כל מחמת סכנת עקרב מותר. וכן לענין מאן דמיפסק שרי למיפס כגורבא ורב יהודה נפיק בסנדלי' דחינוני. אביי נפיק ברהצוי' ורבא נפיק בדכילי'. ורבא בר רב הונא כידך סודרא אכרעיה ונפיק וכן הלכתא.

זואת הברכה

קסט שאילתא

דמחזיבין דבית ישראל למעבד מטללתא ומיתב בה שבעה יומי דכתיב' חסכות תעשה לך שבעת ימים וכת' בסכות תשבו שבעת ימי'. וכמה הוי שיעורא דסוכה דנפיק בה אינשי ידי חובתיה דתניא כל שמחוקת ראשו ורובו ושולחנו כשירה. ר' אומר עד שתהא בה ארבע אמות על ארבע אמות.

בעו נברי יתירי ובעי מדברני דנורא ופרצא מילתא ואושרא
טפי ולענין שאלתא דשאלנא קדמיכון / תש / דרב חזון
ליה חצא בחולי דמועדא שמע שמואל ואקפד / ואמאי אקפד
והא אמר מר דשערי שפיר דמי למועדא דחיש הור / אי הכי
אמאי שרא רב אין לו בהאיכל הוה / ושמואל לא סיבוח קמיה /
והלכתא דשערי שרי דחיש אסור / ואם אין לו בהאיכל אפילו
דחישו נמי שרי וכן הלכתא

חזאת הברכה

לראש השנה

שאלתא

דמייכין דבית ישראל למיתקע
במצותא דחד בתשרי דכתב
בחדש השביעי וגו' אע"ג דכתב
תקעו בחדש שופר / וכתב וזיה כמשוך בקרן היובל / ותנן שופר
של ראש השנה של יער ופשוט כמן דקימא כר' יהודה דתנן ל'
יהודה אומר בראש השנה תקעין בשל דכרין וכיכול בשל יערין
הילכך בשל דכרין עדינן / אמר רב הסדא הני תלת מילי
אישתנו משחרב בית המקדש ואילך שיפורא חצוצרתא וצריך
למתקע תקיעה שלשה שבירים תרועה ותקיעה דאתקין ל' אבחו
בקיסרין סימן / תשרק תשק תרק / השתא הויכי בעי ליעביד
ביקמי דמצלי דמוסף בעי למקס שליחא דציבורא אכרעיה וכולי
עלמא יתיב ובשקול חצוצרתא בידיה ומברך באי אטא אקבו
לתקוע בשופר / ואסר החיינו ובנתקע בבא קמא תשרק תשק
תרק ובתנייה / ונתלייה בבא מעצא תשרק תשק תרק ובתנייה
בתריתא תשרק תשק תרק ובתנייה / ונתלייה ותובכי נחת
שליחא דציבורא כי אמר מלכיות נתקע תשרק ולא ניתני
כדאמר וזכרונות נתקע תשק ולא ניתני כדאמר שופרות נתקע
תרק ולא ניתני / וכל הקולות כשידין דתנייה היה קולו עבר
או דק כשר / וכי נתקע צריך לברך והדר מיתקע כדתנן כל
המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן אע"ג דאיכא למימר
דילמא מיקלקל שופר כי הא דאמר רב הסדא חוץ מטיבילי /
איתמר התוקע צריך לכווניה דעתיה בעידנא דנתקע לאפוקי
ציבורא ידי חובתן ואע"ג דנפקא וכא ארס אח' דלא ידע למיתקע
שפיר דמי לאפוקי ידי חובתיה / דתניא אחבא בריה דרבי זירא
אמר כל הברכות כולן אע"פ שיצא ידי חובתו מוציא אחרים ידי
חובתן חוץ מברכת הלחם וכברת חוץ שאינו מוציא ידי חובת
אחרים

ברם צריך למימר מהו לימר זמן בראש השנה ויום
הכפורים כיון דמזמנא לזמנא אתו אמר
או דילמא כיון דלא אקידו רגלים לא / תש / סדרו לרב
יובא סכא לקמיה דרב חסדא לכפרא במעלי דראש השנה
טרף על בבא אמר ליה רב יובא לרשיבא דפסר לזכוכיתיה
בשכיל זמן בהחיה שעתא יתבו ליה כסא חדש ואמר עליה זמן
והלכתא אומר זמן בראש השנה ויום הכפורים והלכתא כרב
נחמן דאמר רב נחמן אומר זמן אפי' בשוק וכן הלכתא

זה / אמר רב יומר בר שלמיא משמיה דאביי הווא דמייתי מתרי
עברי נהרא ואי ליכא מתרי עברי נהרא עד פרסה / רבי יהודה
אומר צדין את העכבר משרה האילן כדרכו ומשרה הלכן שלא
כדרכו / תר כיצד כדרכו וכיצד שלא כדרכו חופר גומא ופורש
עליה מעורר / שלא כדרכו נועץ עליה שפור ומכרז בקורנס
ומרדיד ארמה עליה / תניא ר' אליעזר בן יעקב אומר כשאמר
צדין אפילו משרה לכן הסבוכה לשרה אילן שמא יצאו משרה
הלכן ויהריבו שדה האילן ומקרין את הפרצה כמועד ובשביעית
בונה כדרכו / תנא צר בצירור ואינו טח כשיט רבי יוסף אמר אפי'
בהוצא ודופנא / אמר רב הסדא דלא שנו אלא בכותל גינה אבל
בכותל חצר בונה כדרכו / לי' מסייעא ליה גינה ברשות
הרכים סותר ובונה כדרכו ואינו חושש / התם כרקתני טעמא
משום סכנה / איכא דאמרי / תש / כותל הגנה לרשות הרבי'
סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה / בפני הסכנה אין שלא מפני
הסכנה לא / התם סותר ובונה הכא כני ולא סתר / התם נמי
ליסתר ולא ליבני אס' כן מיבעי' ולא סתר / אמ' רב אשימתינן
נמי דיקא דקתני וכשביעי' בונה כדרכו / במאי עסקינן אלימא
בכותל חצר צריכא למימר לא לאו בכותל גינה וכדסיפא בכותל
גינה רישא נמי בכותל גינה וקתני דמקרין / כותל גינה תנא
דמקרין הא דחצר נפלה בונה אותה / ואם היתה כעיר הסמוכה
לכפר סותר ובונה כדרכו ואינו חושש / בעו מיניה מרב נחמן
בר יצחק מהו למישע שיכרא בחולי דמועדא אבר להו מודאמר
סיני הלכה כר' יוסי שם שפיר דמי / והיינו דתנן מי שהיה יונן
בבור ואירע לו אבל או אונס זולף וגומר ונף כדרכו דברי רבי
יוסי / ודילמא הני מילי חמרא דאית ביה פסידא אבל שיכרא
לא / אמר להו שיכרא נמי אית ביה פסידא דאמר אביי בר שית
סאוי ושית כבר תבני ולא שיע / אמ' רב יצחק בר אדא מאן תנא
שינף כמועד כדכר האבד דלא כרבי יוסי / אמר רבינא השתא
דאמר רב יצחק בר חנא מאן תנא שינוי כמועד דלא כרבי יוסי
הא דאב' רב חסדא האי אקלידא דאיתבר אסור לתקונה בחצוצא
בחולא דמועדא לא במגלא הילכך אפי' בחצוצא שפיר דאמי /
דהא אמר סיני הלכה כרבי יוסי אמר רב חמא בר גוריא הלכות
מועד כהלכות כותיים / למאי הלכתא / אמר רב דניאל בר רב
קטינא לומ' עקורות הן ואינן למידות זו מזו / שמואל כי דריש
בחולי דמועדא מילי דשריין דריש ואזיל כל מילי דשריין וכד
דריש מילי דאסורין דריש ואזיל כל מילי דאסורין / תר שוחנין
קמח כמועד לצורך המועד ושללא לצורך המועד אסור קוצצין
עצים כמועד לצורך המועד ושללא לצורך המועד אסור ואין
מערימין בכך / מטיילין שכר כמועד לצורך המועד ושללא לצורך
אסור / ואין מערימין בכך דמיניה מטיילין שכר כמועד אחר
שכר תמרים ואחד שכר שעורים ואף על פי שיש לו יושן מערים
ושותה מן החדש תנאי היא / דתניא אין מערימין בכך / ורבי
יוסי בר' יהודה אומר מערימין בכך / מכנים אדם פירותיו מפני
הגנבים ושוטה פשתנו מן המשרה כמועד כשכיל שלא יאבד /
תנא וכלכר שיעשח בצניעא / רב יוסף הוה ליה חזיה כשורר
שרר אתיה כיממא בחולי דמועדא אמר ליה והא תניא וכלכר
שיעשח בצניעא אמר ליה צניעותא דהאי ביממא דאי בליליא

כריך רחמנא דסייען לסיים אלו השאלות

דרב אחאי גאון